

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE LASTOMÍR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Lastomír na roky 2017 - 2025
Územné vymedzenie:	Košický kraj, Okres Michalovce
Dátum schválenia:	20.9.2017
Dátum platnosti:	2017 -2025
Verzia:	1.0
Publikovaný verejne:	Web , propagačná tabuľa

Tabuľka č. 1 – Základné informácie o obci

Základné údaje	
Kraj	Košický
Okres	Michalovce
Región	Zemplín
Obec	Lastomír
Prvá písomná zmienka	1288
Nadmorská výška	107 - 111 m n.m.
Rozloha	1347 ha
Počet obyvateľov	1 176 (k 31.12.2016)
Hustota obyvateľstva	87,31obyv./ km ²
PSČ	072 37
Štatistická územná jednotka	522694
Adresa obecného úradu	Lastomír č. 322, 072 37
Telefón	056/688 75 41
E-mail	<i>obeclastomir@minet.sk</i>
Web	<i>www.obeclastomir.sk</i>
IČO	00325406
DIČ	2020738951

Zdroj: Obec Lastomír, ŠÚ SR k 31.12.2016

Obsah

1.	Úvod	5
1.1.	Zámer spracovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce	5
1.2.	Harmonogram spracovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce	6
1.3.	Metódy zapojenia verejnosti do prípravy Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce	6
1.4.	Východiskové a koncepcné dokumenty.....	7
2.	Analytická časť.....	10
2.1.	História obce	10
2.2.	Prírodné podmienky.....	11
2.3.	Ľudské zdroje	14
2.4.	Ekonomické zdroje	15
2.5.	Materiálne a fyzické zdroje	16
2.6.	Technická infraštruktúra	20
2.7.	Životné prostredie.....	23
2.8.	Samospráva.....	24
2.9.	Rozpočet obce.....	25
2.10.	Analýza externého prostredia.....	26
2.11.	STEEP Analýza	27
2.12.	SWOT Analýza.....	28
3.	Strategická časť	31
3.1.	Vízia obce.....	31
3.2.	Formulácia a návrh stratégie.....	32
4.	Programová časť.....	37
4.1.	Opatrenia a projekty	37
4.2.	Súbor ukazovateľov výsledkov a dopadov	38
5.	Realizačná časť	43
5.1.	Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce	43
5.2.	Systém hodnotenia a monitorovania Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce	44
5.3.	Akčný plán.....	45
6.	Finančná časť.....	47

6.1. Indikatívny finančný plán počas celej realizácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce	47
6.2. Viac zdrojové financovanie jednotlivých projektov	47
6.3. Systém hodnotenia a zaraďovania projektov do financovania	51
7. Záver.....	53
8. Povinné prílohy Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Lastomír	54
8.1. Príloha č. 1	54
8.2. Príloha č. 2	54
8.3. Príloha č. 3	55

1. Úvod

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (ďalej PRO) obce Lastomír s výhľadom o roku 2025 je základný a kľúčový dokument pre riadenie obce, ktorý vychádza z poznania situácie a konkrétnych potrieb obyvateľov, podnikateľských subjektov, záujmových skupín a ďalších subjektov na území a formuluje svoju predstavu o budúcnosti. Bol spracovaný na základe zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z. z. Je to strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce určuje strategické ciele a priority rozvoja obce. Je nástrojom na napĺňanie vízie smerovania a rozvoja obce a vychádza zo základných parametrov územného plánu obce Lastomír, ktorý bol schválený uznesením č. 19/2016 dňa 01.02.2016, záväznosť vyhlásená VZN č. 1/2016 zo dňa 01.02.2016 s účinnosťou 17.2.2016.

1.1. Zámer spracovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Lastomír bol spracovaný ako strategický dokument pre rozvoj a riadenie obce, ktorý je nositeľom rozvojovej politiky obce, predstáv jej vedenia a obyvateľov o smerovaní rozvoja obce. Spracovaním PRO dáva obec najavo svoj záujem o svoju budúcnosť ako aj budúcnosť svojich obyvateľov, pričom v podobe dokumentu PRO získava obec nástroj na aktívne riadenie rozvoja. Spracovaný PRO je jedným zo základných princípov politiky Európskej únie – princíp programovania. PRO oprávňuje obec uchádzať sa o finančnú podporu na realizáciu projektov zo štrukturálnych fondov Európskej únie a iných dostupných zdrojov.

Formulár č. Ú 1 – Zámer spracovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja

Zámer spracovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce	
Názov dokumentu	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Priekopa na roky 2017 – 2025
Forma spracovania	Pracovníkmi samosprávy Externí odborníci – spolupráca
Riadenie procesu spracovania	Pracovné skupiny zložené z vedenia obce, zamestnancov OcÚ, poslancov OZ a komisií. Zapojenie podnikateľských subjektov pôsobiach na území obce. Zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou prebiehala prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informácie boli umiestňované na webovom sídle obce, boli predkladané na zasadnutiach obecného zastupiteľstva.
Obdobie spracovania	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce bol spracovaný v období 07/2016– 02/2017. Harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	Náklady spojené so spracovaním Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce boli hradené z vlastných zdrojov.

1.2. Harmonogram spracovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce

Harmonogram spracovania PRO bol vypracovaný na základe zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z.z., ktorý definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, ktorý obsahuje analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, stanovenie cieľov, úloh vo všetkých oblastiach života obce. Harmonogram spracovania PRO bol odhadnutý na 7 mesiacov. Nasledujúca tabuľka predstavuje stručný harmonogram spracovania podľa jednotlivých častí PRO.

Formulár č. Ú 3 – Harmonogram spracovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce v roku 2016-2017

Termín	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.
Úvod								
Analytická časť								
Strategická časť								
Programová časť								
Realizačná časť								
Finančná časť								
Záver								

Zdroj: Vlastné spracovanie Obec Lastomír

V rámci úvodných príprav bolo iniciované zriadenie riadiacej a pracovnej skupiny. Nasledujúcim krokom bolo zverejnenie informácie o spracovaní programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce a dotazníka pre občanov v rámci informovanosti verejnosti. Analýza vnútorného a vonkajšieho prostredia a získanie podkladov pre analytickú časť bola ďalším krokom. Ex post hodnotenie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce z minulého obdobia bolo potrebné pre získanie vstupných informácií do programovej časti. Spracovanie východísk pre strategickú časť a vypracovanie strategickú vízie a formulácia strategických cieľov a opatrení vyústilo do návrhu aktivít a prípravy projektov. Vypracovanie akčného plánu, systému monitorovania, hodnotenia a aktualizácie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je výstupom strategickú a programovej časti. Finančný rámec pre realizáciu a výber projektov v súlade s finančno-ekonomickými možnosťami predstavuje finančnú časť spracovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce.

1.3. Metódy zapojenia verejnosti do prípravy Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce

Od prvého kroku prípravy spracovania dokumentu bola verejnosť obce zapojená do tohto procesu. Občania obce boli oslovení dotazníkom pre prípravu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Lastomír na roky 2017 - 2025, obyvatelia obce boli informovaní prostredníctvom internetovej stránky obce o stave spracovania. Prostredníctvom dotazníkového prieskumu sa osobne podieľali na stanovení hlavných cieľov a úloh pre predstaviteľov obce a o smerovaní rozvoja obce.

Formulár č. Ú 7 – Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PRO

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	áno		
Informačné formuláre, tabuľky údajov	áno		
Internetové stránky	áno		
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	áno	áno	
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	áno	áno	áno

Zdroj: Vlastné spracovanie Obec Lastomír

Formulár č. Ú 4 - Zoznam členov pracovných skupín

Funkcia	Meno, priezvisko
Gestor	Ľubomír Šipoš, starosta obce
Koordinátor	Ing. arch. Marianna Bošková
Zástupca obecného zastupiteľstva	JUDr. Danica Džáčková, zástupca starostu

1.4. Východiskové a koncepcné dokumenty

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na:

Miestnej úrovni

- Programový rozpočet obce na obdobie rokov 2015-2017
- Záverečný účet obce Lastomír za rok 2015
- Spoločný Územného plánu obce Krásnovce, Lastomír, Sliepkovce, Šamudovce, pre k.ú. Lastomír

Regionálnej úrovni

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2014 - 2020
- Územný plán VÚC Košického kraja
- Regionálna integrovaná územná stratégia Košického kraja na roky 2014 - 2020 (RIÚS KSK)

Národnej úrovni

- Partnerská dohoda - definuje stratégiu a priority pre efektívne a účinné využívanie fondov EÚ. Jedná sa o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky Operačné programy SR pre programovacie obdobie 2014-2020.

- Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 – 2020 identifikuje z pohľadu Európskej komisie hlavné rozvojové potreby s možnosťou financovania opatrení v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR.
- Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programovacie obdobie 2014 – 2020.
- Integrovaný regionálny operačný program (IROP).

Nadnárodnej úrovni

- Stratégia EÚ 2020
- Spoločný strategický rámec Európskej komisie
- Nariadenia Európskej komisie
- CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji
- CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry
- CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu
- CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu
- CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+
- CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+
- Národný (regionálny) rozvojový plán – hlavný dokument pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Sektorové operačné programy – taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovali problémové celky, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie z EÚ.
- Regionálne operačné programy.

Všetky strategické dokumenty sú spracované vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti. Obec Lastomír má pri napĺňaní svojich cieľov a priorít hospodárskeho a sociálneho rozvoja možnosti využívať nasledujúce operačné programy a ostatné dotačné schémy:

Tabuľka č. 2 - Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Partnerská dohoda SR 2014-2020	2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Program rozvoja vidieka SR	2020	národná	www.mpsr.sk
Integrovaný regionálny operačný program	2020	národná	www.mpsr.sk
Operačný program Ľudské zdroje	2020	národná	www.employment.gov.sk
Operačný program Kvalita životného prostredia	2020	národná	www.opzp.sk
Operačný program Efektívna verejná správa	2020	národná	www.minv.sk/opevs
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja KSK	2020	regionálna	www.po-kraj.sk

Zdroj: Vlastné spracovanie Obec Lastomír

ANALYTICKÁ ČASŤ

PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE LASTOMÍR

2. Analytická časť

Tabuľka č. 3 – Základná charakteristika obce

Základná charakteristika obce Lastomír (k 31.12.2016)	
Názov okresu	Michalovce
PSČ	072 37
Prvá písomná zmienka	1288
Celková výmera územia (km ²)	13,47 (1347 ha)
Kód obce	522694
Názov kraja	Košický
Telefónne smerové číslo	056
Nadmorská výška m n. m.	107 - 111 m n.m.
Hustota obyvateľstva na km ²	87,31

Zdroj: ŠÚ SR

2.1. História obce

Prvý písomný doklad bol nájdený až z roku 1288 V písomnostiach z 13. až 16. storočia sa obec uvádza pod menom Lezstemer, čo bol maďarizovaný slovenský názov Lastomír. Ten bol istotne totožný so slovenským osobným alebo rodovým menom Lastomír. Starodávny názov dediny, vedie k názoru, že obec jestvovala dávno pred 13. resp. 11. storočím a patrí k najstarším slovienskym sídlam v okolí. V obci sa nachádzajú domy, ktoré predstavujúce typickú ľudovú architektúru z konca minulého a začiatku tohto storočia. Sú to domy so popisným číslom 48, 99, 117, 174, 239, 249, 301, 364, ktoré odporúčam zachovať aj pre ďalšie generácie.

Riešené územie je súčasťou Košického kraja, kde sa stretávajú a prelínajú kultúrne vplyvy viacerých historických regiónov. Severná hranica bola časť chrbta Nízkych Beskýd. Juhozápadne susedila s Abovskou župou, severozápadne so Šarišskou župou, severovýchodne s Haličskou župou, východne a juhovýchodne s Užskou župou a juhovýchodne až južne so Sabolčsko župou. Kultúra „Užskej župy v kontexte východoslovenskej oblasti je charakterizovaná prvkami nížinnej kultúry s okrajovými horstvami v jeho západnej, najmä severnej časti. Dôležitú úlohu v jej formovaní zohrali vplyvy Sedmohradská na juhu a pôsobenie gréckokatolíckej a pravoslávnej cirkvi na severe a východe územia.

Obec Lastomír leží na Východoslovenskej nížine v nadmorskej výške 111 m. Nachádza sa 6 km južne od okresného mesta Michalovce. Obcou preteká vodohospodársky významný tok rieka Laborec, ktorá ju rozdeľuje na dve časti západnú a východnú. Západná časť tvorí väčšinu obce, východná časť niekoľko domov a cintorín. Podľa administratívneho členenia patrí do Košického kraja a okresu Michalovce.

Z hľadiska štruktúry osídlenia patrí obec Lastomír do štvrtej veľkostnej skupiny (1000 - 1999 obyv.) obcí v Košickom kraji. Leží na rozvojovej osi: východoslovenská rozvojová os prvého stupňa - Košice – Sečovce – Michalovce – Sobrance – hr. s Ukrajinu, juhoborecká rozvojová os štvrtého stupňa – Michalovce – Veľké Kapušany – Kráľovský Chlmec. Nachádza sa v suburbárnom pásme mesta Michalovce. Je typickým vidieckym sídlom v zázemí mesta Michalovce, ktoré pre osídlenie vo svojom okolí saturuje potreby vyššieho občianskeho vybavenia a poskytuje pracovné príležitosti. Väzby obce na mesto Michalovce sú podporené aj komunikačným prepojením po ceste III/050299.

Dopravné a pracovné väzby sú prevažne na mesto Michalovce, ktoré je vzdialené cca 6 km. Z hľadiska širších väzieb je pre obec špecifické, že sa nachádza v bezprostrednej blízkosti cesty I/50 Košice – Michalovce – Sobrance – št.hr. Ukrajina, medzinárodného a regionálneho významu (hlavná sieť TEN-T), leží v suburbárnom pásme okresného mesta Michalovce.

Susedí na východe s obcou Zemplínska Široká, na severe s mesto Michalovce, na severozápade s obcou Krásnovce, na západe s obcou Šamudovce a Vrbnica, na juhu s obcou Žbince a Sliepkovce.

Urbanizácia obce prebiehala pozdĺž hlavnej komunikácii s rozširovaním zástavby smerom západným a južným. Pre priestorovú štruktúru je charakteristická jednopodlažná, miestami dvojpodlažná zástavba rodinných domov postavených prevažne v povojnovom období. Sú tu objekty občianskeho vybavenia a malé výrobné a nevýrobné prevádzky.

Dominantou obce Lastomír je rímskokatolícky kostol zasvätený Duchu Svätému, kostol reformovanej cirkvi zasvätený sv. Archanjelovi Michalovi, zapísaný v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, gréckokatolícky chrám zasvätený Zostúpeniu Ducha Svätého a pravoslávny chrám.

Na území obce prevláda orná pôda, resp. lúky a pasienky. Najvýznamnejší tok, ktorý lemuje východnú časť územia je vodohospodársky významný tok Laborec a Sliepkovský kanál, ktorý sa nachádza v západnej časti k.ú.

2.2. Prírodné podmienky

GEOLOGIA

Na geologickej stavbe v katastri obce sa zúčastňujú neogénne a kvartérne sedimenty. Kvartér je zastúpený fluvialnymi sedimentmi, ktoré dosahujú hrúbku 15 - 20 m. Kryciu vrstvu hrubú 5 - 10 m tvoria náplavové hliny až íly. Neogén je zastúpený súvrstvím stredno až vrchno sarmatského veku. Sú to prevažne pelitické sedimenty s polohami štrkov a pieskov. Na Východoslovenskej nížine, ktorej súčasťou je aj riešene územie, neogénne sedimenty mocné niekoľko sto metrov predstavujú výplň pozdĺž vnútrohorskej panvy. V študovanom území sa predpokladá prítomnosť sedimentov karpátu. Vrtmi boli overené sedimenty a vulkanity badenu a sarmatu, ako i sedimenty panonu a rumanu. Prevládajú pestré íly a ílovce, sliene a pieskovce. Vulkanické horniny sú tu zväčša pokryté mladšími eolickými pieskami, na povrchu sa objavujú iba ojedinele. Kvartér zastupujú hlavne fluvialne a eolické sedimenty. Fluvialna činnosť sa prejavovala v poriečnych nivách tokov a v neotektonických kvartérnych depresiách, v ktorých sú zaplavované 15 – 30 m, max. 70 m mocné súvrstvia štrkov, pieskov, hlin a ílov. Povrchové časti poriečnych nív a mladých depresií pokrývajú piesčité, hlinité, ílovité povodňové kaly a preplavované spraše, sprašové hliny a naviate piesky.

GEOMORFOLOGIA

Východoslovenská nížina, ktorej súčasťou je aj Laborecká rovina, teda aj územie Lastomíra, vznikla nerovnomernými tektonickými poklesmi zemskej kôry vo vnútri karpatského oblúka v priebehu neogénu a kvartéru. Poklesové pohyby podmienili i prevahu akumulčných procesov a tým plochý nížinný reliéf. Geneticky predstavuje severnejšiu časť rozsiahlejšej intrakarpatskej tektonickej depresie Východoslovenskej panvy.

Širšie záujmové územie z tektonického hľadiska predstavuje štruktúru, ktorá má v celej histórii svojho vývoja poklesovú tendenciu. Poklesy však prebiehali nerovnomerne, následkom čoho je územie sústavou zlomov rozlamané na samostatné bloky – kryhy. Pohybom týchto kryh vzniká nerovnomerný tlak v intenzite ako aj v čase a priestore. Dôsledkom toho je diferenciácia územia, na relatívne stabilnejšie kryhy a kryhy s výraznou poklesovou tendenciou. Pohyb týchto kryh je nerovnomerný tak v intenzite ako aj čase a priestore. Dôsledkom toho je diferenciácia územia, na relatívne stabilnejšie kryhy a kryhy s výraznou poklesovou tendenciou. Odrazom tejto diferenciácie je rozčlenenie územia na vyššie položené územia s reliéfom pahorkatín a tabúl a na územia intenzívne poklesávajúce, tvoriace nízko položené roviny. Laborecká rovina je tvorená morfológicky riečnou nivou budovanou na báze štrkov, štrkopieskov až pieskov.. Povrchová časť je tvorená náplavovými hlinami ílovitými až ílovitopiesčitými, na ktorých je vyvinutá nivná hneďozem. V celom rozsahu je územie o hrúbke kvartérnej akumulácie 15 až 30m. Poklesy vo Východoslovenskej nížine majú za následok aj vejárovitý tvar riečnej siete

Celé územie je budované mladými holocénnymi až subrecentnými náplavami Laborca tvorenými v podstate iba hlinami ílovitými, miestami piesčitými o hrúbke 3 -5 m miestami 6 – 7 m. podstatnou skutočnosťou je, že celá Laborecká rovina leží v priestore centrálnej časti Michalovsko – sliepkovskej tektonickej depresie, kde v podloží vyššie uvedených holocénnych náplav sú uložené pleistocénne štrky, štrkopiesky a piesky o hrúbke 15 – 55 m. Vo východnej časti sú v podloží holocénnych hĺn pochované spraše a sprašové hliny. Ide o malú tektonickú depresiu s pokračovaním poklesovej tendencie aj v súčasnosti.

Reliéf sledovaného územia je po geomorfologickej stránke takmer úplne rovinatý, plochý s nepatrnými deniveláciami či už konvexného alebo konkávneho charakteru. Osou celého územia je rieka Laborec a celý povrch je v podstate produktom jeho modelácie v najmladších obdobiach holocénu s pokračovaním až do súčasnosti do obdobia výstavby ochranných hrádzí. Povrch územia je nepatrne ulomený k juhu s veľmi nízkou hodnotou sklonu do 1-2°. V priečnom profile sa nám javí ako mierne zvlnená rovina so striedaním depresných úsekov a v smere S-J pretiahlych mierne vyvýšených plošín. Vyvýšené plošiny predstavujú najmladšie agradačné valy Laborca, vytvorené v nedávnej minulosti pred vybudovaním ochranných hrádzí. Najrozsiahlejšia je plošina – agradačný val, v strede ktorého tečie Laborec. Charakteristickým je plochý mierne vypuklý povrch, miestami so zachovalými zvyškami mŕtvych ramien. Medzi týmito mierne vyvýšenými formami reliéfu sú v rovnakom smere S-J pretiahle depresie. Charakteristickým pre reliéf týchto depresí je plochý povrch popretkávaný mŕtvymi ramenami, sieťou odvodňovacích kanálov a zamokrenými zníženinami. Typickým pre depresie je okrem vyššie uvedeného najmä vysoká hladina podzemnej vody a trvalejšie zamokrenie počas celého roka.

HYDROLOGICKÉ POMERY

Katastrálne územie obce Lastomír je odvodňované riekou Laborec. Riešené územie spadá do povodia Bodrogu, ktorý vzniká sútokom riek Latorica, Laborec a Ondava, ktoré majú nížinný charakter. Keďže územie nemá dostatočný sklon na odvedenie povrchových vôd, na ochranu pred veľkými vodami boli vykonané rozsiahle vodohospodárske úpravy a to najmä ohradzovanie vyššie uvedených riek.

Podzemné vody sú viazané na hrubú vrstvu kvartérnych, resp. fluvialno - eolických pieskov, v podloží ktorých je 2 - 5 m hrubá málo priepustná vrstva povodňových hĺn a ílov s rozličnou prímесou piesčitej frakcie. Podlozie je tvorené z hydrogeologického hľadiska nepriepustnými neogénnymi ílmi. Podzemné vody riešeného územia sú napájané vodou z rieky Laborec. Zrážky sa na tvorbe zásob podzemných vôd uplatňujú od novembra do apríla. Maximálne stavy hladiny podzemných vôd sa vyskytujú od marca do mája.

POVRCHOVÉ VODY - územím katastra obce Lastomír v smere sever – juh tečie významný tok Laborec a Sliepkovský kanál.

PODZEMNÉ VODY

Geologická stavba územia je základným faktorom podmieňujúcim charakter hydrogeologických pomerov. Jednotlivé vyčlenené hydrogeologické celky sa líšia hydrofyzikálnymi vlastnosťami horninového prostredia, ako aj obehom, režimom a chemizmom podzemných vôd. Dotknuté územie sa nachádza v hydrogeologickom rajóne QN 104 Kvartér juhovýchodnej časti Východoslovenskej nížiny, ktorý je na severe a západe vymedzený riekami Latorica a Bodrog, juhu štátnou hranicou s MR a na východe štátnou hranicou s Ukrajinou. Základné typy podzemných vôd posudzovaného územia sa formujú v neogénnych sedimentárnych a kvartérnych zeminách. Hydrogeologické pomery v neogénnych horninách sú závislé na genéze hornín. Stupeň transmisivity je veľmi nízky, pre formovanie a tvorbu zásob podzemných vôd má skôr funkciu izolátora pre kolektory kvartérnych vôd. V neogénnych sedimentárnych horninách sú podzemné vody viazané na priepustné polohy pieskov a štrkov. Vody infiltrujú v okrajových polohách nížiny a prenikajú do priepustných vrstiev neogénnych sedimentov, ktoré tvoria tlakové horizonty. V elevačných štruktúrach má určujúci význam pre formovanie hydrogeologických pomerov infiltrácia zrážok a ich prestup neogénnymi sedimentmi. V kvartérnych sedimentoch prevláda plytký obeh podzemných vôd. V neogénnych sedimentoch prevláda hlboký obeh so striedajúcim sa koeficientom filtrácie.

Rajón sa vyznačuje pomerne jednotným litologickým charakterom kvartérnych sedimentov, čo dáva predpoklad k utvoreniu pomerne jednotných hydrogeologických pomerov. Ide o značné akumulácie pieskov, ktoré dosahujú v západnej časti rajónu mocnosti do 30 m, ojedinele aj 40 m a vo východnej časti rajónu až nad 60 m. Koeficienty filtrácie sa pohybujú rádovo v hodnotách 10⁻³ – 10⁻⁴, v západnej časti miestami aj 10⁻⁵ m.s⁻¹.

KLIMATICKÁ CHARAKTERISTIKA

Klimatické a hydrologické charakteristiky sú veľmi dôležitým prvkom pre definovanie nielen vodného potenciálu, ale aj pre stanovenie ekologickej kvality posudzovaného územia. Klimaticky patrí riešené územie obce do oblasti teplej, podoblasti mierne suchej s chladnou zimou s teplotou v januári nad -3 až -5⁰ C, s počtom letných dní nad 50. Priemerná ročná teplota vzduchu je 8,8 až 9,1⁰ C. Trvanie snehovej pokrývky 99 dní. Počas celého roka prevládajú severné vetry. Vegetačné obdobie začína už v druhej polovici marca, končí v druhej polovici mesiaca október a trvá zhruba 200 až 220 dní v roku. Väčšina zrážok (cez 60 % z ročného úhrnu) pripadá na vegetačné obdobie, nepriaznivý je však fakt, že vo vegetačnom období majú zrážky prevažne búrkový charakter a sú pre rastliny menej využiteľné. Samotná poloha Východoslovenskej nížiny podmieňuje niektoré špecifické zvláštnosti územia. Kontinentálnejší charakter klímy v k.ú. spôsobuje oneskorený nástup fenologických javov v porovnaní napr. s Podunajskou nížinou.

VETERNATOST'

Veterné pomery v záujmovej oblasti Lastomíra sú ovplyvnené predovšetkým orografiou. Usporiadanie pohorí na celom východnom Slovensku spôsobuje, že na Východoslovenskej nížine je rýchlosť vetra najvyššia zvyčajne z prevládajúcich smerov t.j. severného či severozápadného, Trebišov 4,9 m.s⁻¹, Michalovce 3,8 m.s⁻¹. Smery vetra s južnou zložkou majú v južnej polovici územia o 2 m.s⁻¹ nižšiu rýchlosť, severne o 1 až 1,5 m.s⁻¹. Priemerná rýchlosť vetra, vrátane bezvetria je na nížine pomerne nízka 2,3 až 2,8 m.s⁻¹. Najvyššie rýchlosti sú dosahované začiatkom jari (3 až 3,3 m.s⁻¹), najnižšie na jeseň 2,0 až 2,2 m.s⁻¹. Z vývoja rýchlosti prúdenia vzduchu môžeme predpokladať, že v záujmovej oblasti prevládajú mierne až slabé prúdenia.

Územie obce Lastomír patrí do európskej kontinentálnej klimatickej oblasti mierneho pásma s prevládajúcim oceánskym vzduchom.

V porovnaní s Podunajskou nížinou je v záujmovej oblasti Východoslovenskej nížiny suchšia zima a vlhkejšie leto, hlavne vďaka búrkovým lejakom. V súvislosti s chladnejšou zimou je na tomto území v priemere skorší začiatok a neskorší koniec trvania snehovej pokrývky ako na Podunajskej nížine. Súvislá snehová pokrývka počas viac ako mesačného obdobia sa tu vyskytuje zriedka.

PÔDA

Pôdne typy, druhy a ich bonita v katastrálnom území obce Lastomír

Prevládajúcim pôdnym druhom podľa Novákovej klasifikácie sú pôdy hlinité a ilovito-hlinité. Vývoj pôd okrem iných činiteľov, závisí najmä od pôdotvorného substrátu, expozície svahu, jeho sklonu, klímy, vodného režimu, atď. Vzhľadom na svoj potenciál (typologicko-produkčné kategórie) ide v rámci záujmového územia celkovo o stredne až menej produkčné pôdy, čo sa prejavuje aj v ich reálnom využívaní zväčša ako orné pôdy, smerom severným sa zvyšuje zastúpenie trvalých trávnych porastov.

Tabuľka č. 5: Súčasná krajinná štruktúra územia obce

Kategória SKŠ	výmera v celom k.ú. (ha)
orná pôda	952,11
vinice	0,00
záhrady	47,44
ovocné sady	1,45
trvalé trávne porasty	179,93

lesná pôda	0,00
vodné plochy a toky	42,83
zastavané plochy a areály	52,73
ostatné plochy a nelesná drevinná vegetácia	70,50
Spolu	1347,00

2.3. Ľudské zdroje

Nasledujúca časť prezentuje vývoj a štruktúru obyvateľstva podľa jednotlivých charakteristík, ako vek, prírastok, úbytok, migračné saldo, národnosť, náboženstvo.

Obyvateľstvo, národnosť, vzdelanostná štruktúra

K 31.12.2011 žilo v obci Lastomír 1 160 obyvateľov, čo predstavuje 1,05 % z celkového počtu obyvateľov okresu Michalovce. Ženy tvorili 53,10 % z celkového počtu obyvateľov obce.

Celková rozloha katastrálneho územia obce je 1 347,0 ha, priemerná hustota osídlenia 85 obyvateľov na 1 km².

Tabuľka č. 6: Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1970 – 2011 (stav k 31.12.)

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001	2011
Počet obyvateľov	1 248	1180	1125	1 166	1 160
Prírastok obyvateľov	- 68	- 55	+ 41	- 6	
Index rastu	94,55	95,34	103,64	99,49	
Ø ročný prírastok	- 0,54 %	- 0,42 %	+ 0,36 %	- 0,05 %	

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Podľa dynamiky pohybu obyvateľstva obec Lastomír zaznamenala do roku 1991 výrazný pokles počtu obyvateľov. Príčinou tohto výrazného znižovania mohol byť migračný pohyb, kedy migráciu výrazne ovplyvňovala bytová výstavba v mestách, pričom sa vidiek vyľudňoval. Po roku 1991 nastal populačný zvrät, kedy prírastok obyvateľov dosiahol kladnú hodnotu (+ 41 osôb) s priemerným ročným prírastkom + 0,36 %. Po roku 2001 dochádza opäť k demografickému poklesu, obec zotrúva v kategórii stagnujúceho sídla.

Podľa štatistického zisťovania v roku 2011 sa na priaznivom demografickom vývoji v obci podieľal migračný prírastok (+3), prirodzený úbytok dosiahol hodnotu - 4 osoby.

Tabuľka č. 7 : Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v období rokov 2005 – 2013 (stav k 31.12.)

Rok	Počet obyvateľov				Index vitality	Index starnutia
	Su	Vekové skupiny				
		predproduktívny	produktívny	poproduktívny		
1991 abs.	1125	215	610	300	71,67	139,53
%	100	19,11	54,22	26,67		
2003 abs.	1 158	206	658	294	70,07	142,72
%	100	17,79	56,82	25,39		
2011 abs.	1160	187	797	176	106,25	94,12
%	100	16,12	68,71	15,17		

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Z uvedeného prehľadu vidieť, že veková štruktúra obyvateľstva v obci Lastomír sa vyvíja celkom priaznivo. Avšak aj tu signalizuje nastupujúci proces starnutia obyvateľstva. Klesá počet predproduktívneho obyvateľstva a narastá produktívna zložka.

Podľa dosiahnutej hodnoty indexu vitality v rokoch 1991 a 2003 boli obyvatelia obce zaradení medzi regresívny (ubúdajúci) typ populácie, v roku 2011 vzrástol index vitality na hodnotu 106,25 čo je stagnujúca populácia. Priemerný vek obyvateľstva sa zhoršil oproti roku 2001 (35,20) na 37,99 rokov.

Podľa údajov Štatistického úradu SR v roku 2011 v obci tvorili ženy 53,10 % z celkového počtu obyvateľov. Podľa vzdelanostnej štruktúry základné vzdelanie má ukončených 18,31 % obyvateľov, učňovské a stredné bez maturity 20,21 %, stredné odborné s maturitou a stredné všeobecné 26,74 %, vyššie, vysokoškolské a doktorandské 16,68 % obyvateľstva.

Z náboženského vyznania prevláda rímskokatolícka cirkev (29,92 %), nasleduje Reformovaná kresťanská cirkev (22,26 %), pravoslávna (18,74 %) a gréckokatolícka cirkev (9,37 %).

Národnostnú štruktúru tvoria prevažne obyvatelia slovenskej národnosti (91,23 %), nasleduje rómska z 3,87 %. Údaje sú spracované z výsledkov Sčítania obyvateľov, domova bytov z 21. mája 2011.

Tabuľka č. 8: Najvyššie dosiahnuté vzdelanie obyvateľov obce Lastomír podľa SOBD 2011

Dosiahnuté vzdelanie	Počet %
Základné	18,31
Učňovské a stredné odborné bez maturity	20,21
Stredné odborné s maturitou a všeobecné	26,74
Vyššie odborné, Vysokoškolské, doktoranské	16,68
Celkom	55,2

Zdroj: ŠÚ SR

Prognóza vývoja obyvateľstva

Pri prognóze obyvateľov do roku 2025 v obci Lastomír sa vychádzalo z doterajšieho celkového pohybu obyvateľstva a využitím exponenciálnej funkcie, ktorá vychádza z teoretických úvah o stabilnej populácii. Predpokladaná miera rastu populácie (celkový pohyb obyvateľstva) je 10 ‰ za rok.

Tabuľka č. 9: Prognóza vývoja počtu obyvateľov do roku 2035

rok	stav		prognóza		
	2001	2011	2015	2020	2025
Lastomír	1166	1 160	1 206	1 266	1 330

2.4. Ekonomické zdroje

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

Jednou zo základných sociálno-ekonomických klasifikácií triedenia obyvateľstva je ekonomická aktivita. Z tohto hľadiska možno obyvateľstvo rozdeliť na ekonomicky aktívne a neaktívne. Medzi demografické ukazovatele zaraďujeme aj zamestnanosť obyvateľstva.

Vývoj počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov a ich podielu na celkovom počte obyvateľov má klesajúcu tendenciu. Ide o postupné prejavovanie sa starnutia obyvateľstva a posun početnejších skupín do vyššieho veku. Podľa Štatistického úradu SR (REGDAT - databáza regionálnej štatistiky), v okrese Michalovce od roku 2001 bol zaznamenaný pokles ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Kým v roku 2001 EA obyvateľstvo tvorilo 47,42 % z celkového počtu obyvateľov, v roku 2011 to bolo 44,47 %. Pre porovnanie Košický kraj vykazoval v roku 2001 47,90 % EA obyvateľstva, v roku 2011 to bolo 45,35 % osôb z celkového počtu obyvateľov kraja.

Podľa SODB 2001 (údaje o EA a zamestnanosti zo SODB 2011 k novembru 2012 ešte neboli zverejnené) z celkového počtu 1 166 obyvateľov obce tvorilo 499 ekonomicky aktívnych osôb, čo predstavuje 42,80 %. Z toho ženy tvorili 45,69 %. Nezamestnaných ekonomicky aktívnych bolo 159 osôb, pracujúcich 293 obyvateľov obce.

Tabuľka č. 10: Ekonomická aktivita a zamestnanosť v roku 2011 (SODB 2011)

Obec	Počet obyvateľov celkom	Počet ekonomicky aktívnych osôb		Počet nezamestnaných	
		celkom	% z celkového počtu obyvateľov	celkom	% z ekonomicky aktívnych obyvateľov
Lastomír	1 166	499	42,80	159	31,86

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Na základe „Prognózy vývoja obyvateľov v okresoch SR do roku 2025“ môžeme očakávať pre navrhované obdobie územného plánu - rok 2025 nárast produktívnej a poproduktívnej zložky populácie. Podľa už spomenutej prognózy za okres Michalovce v roku 2010 bol index starnutia 64,54, v roku 2025 sa predpokladá jeho zvýšenie na 107,52. Priemerný vek sa zvýši na 41,29 rokov s 37,36 v roku 2010.. S týmto ukazovateľom súvisí aj vývoj ekonomicky aktívneho obyvateľstva, kedy bude dochádzať k jeho postupnému znižovaniu. Pre porovnanie podľa „Prognózy...“ priemerný vek obyvateľov Košického kraja v roku 2025 bude 41,29 rokov

Priaznivý vývoj zamestnanosti v obci nemožno predpokladať, ten bude závisieť od ponuky pracovných príležitostí v okresnom meste Michalovce, ako aj výraznejšími investičnými aktivitami v rámci okresu.

2.5. Materiálne a fyzické zdroje

Zariadenia občianskej vybavenosti

Vybavenosť obce je na dobrej úrovni. Poskytuje miestnym obyvateľom, ale aj návštevníkom priemerný komfort. Obec sa sústavne snaží o vylepšenie kvality života. Obytné plochy a plochy občianskej vybavenosti zaberajú podstatnú časť zastavaného územia obce. Prevláda zástavba izolovaných rodinných domov. S predpokladaným nárastom počtu obyvateľov a demografickými prognózami je potrebné vytvoriť podmienky pre aktívny oddych a sociálno-zdravotnícke zázemie poreproduktívnej časti obyvateľstva.

Pre voľno časové a rekreačné aktivity obec s jej okolím poskytuje podmienky pre celoročnú rekreáciu turistiku a cykloturistiku. Doplniť je potrebné zariadenia a služby pre oddych a relax po aktívnom využívaní celého dňa.

V obci Lastomír sa nachádzajú zariadenia základnej občianskej vybavenosti. V rámci sociálnej infraštruktúry (školsťvo, zdravotníctvo, kultúra, sociálne zariadenia) sú v obci zastúpené zariadenia školstva a kultúry. V obci je neplno organizovaná základná škola s ročníkmi prvého stupňa (1.- 4.ročník) a materská škola so školskou jedálňou.

Základné zdravotnícke služby v obci sú zabezpečené v meste Michalovce.

Z verejných služieb má obec úradovňu obecného úradu s kultúrnym domom, poštu, gréckokatolícky chrám, rímskokatolícky, pravoslávny a kostol reformovanej cirkvi a verejný cintorín s domom smútku, židovský cintorín.

Obchodná vybavenosť je sústredená v nákupnom stredisku COOP Jednota s predajňami potravín, drobného tovaru a pohostinským zariadením. Ďalšie predajne potravín a pohostinstvá sú situované v rod. domoch alebo účelových budovách.

V obci sú vybudované športové zariadenia – futbalové ihrisko v západnej časti zastavaného územia (pri školskom areáli). Školský areál má viacúčelové ihrisko.

Tabuľka č. 11 – Občianska vybavenosť

1.	Obecný úrad
2.	Kultúrny dom
3.	Židovský cintorín
4.	Obecný cintorín
5.	Dom smútku
6.	Pošta
7.	Gréckokatolícky chrám, rímskokatolícky, pravoslávny a kostol reformovanej cirkvi
8.	Potraviny COOP Jednota, pohostinstvo
9.	Základná škola
10.	Materská škola
11.	Školský areál s viacúčelovým ihriskom

Zdroj: Vlastné spracovanie Obec Lastomír

Rozvoj bývania -bytový fond

Urbanistickú skladbu obce je možné zaradiť k dedinskej zástavbe. V obci výrazne prevláda 1 – 2 podlažná zástavba rodinnými domami (prevažne povojnová zástavba). Zástavba povojnová, je v súčasnosti čiastočne rekonštruovaná. V zadnej časti dvorov sa nachádzajú prístavky a stavby, ktoré súvisia s drobnochovateľstvom a s poľnohospodárskou činnosťou majiteľa. Väčšina domov je v dobrom stavebno - technickom stave. Zástavba poväčšine pozostáva z domov, ktoré boli postavené po roku 1945.

Okrem toho sú tu zachované domy predstavujúce typickú ľudovú architektúru z konca minulého a začiatku tohto storočia. Túto zástavbu reprezentujú trojpriestorové domy z nepálenej tehly z prvej tretiny 20. Storočia.

Domový a bytový fond sa podrobne sleduje počas sčítania obyvateľstva, domov a bytov. Výsledky zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov zo dňa 21.mája 2011 týkajúce sa domového a bytového fondu k dátumu (november 2012) spracovania tejto dokumentácie neboli ešte zverejnené, preto uvádzame výsledky SODB 2001.

Ku dňu Sčítania obyvateľov domov a bytov v roku 2001 bolo v obci spolu 356 budov. Z toho 355 bolo rodinných domov. Trvale obývaných rodinných domov bolo 313, neobývaných 43. Ani jeden RD nebol určený na rekreáciu resp. chalupárčenie.

Tabuľka č. 12: Vývoj počtu trvale obývaných bytov v rokoch 1970 – 2011(SODB)

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001	2011
Počet trvale obývaných bytov	295	299	307	313	355
Prírastok bytov	+ 4	+ 8	+ 6	+42	
Počet bytov/1 000 obyv.	236,38	253,39	272,88	268,44	306,56
Okres Sobrance	236,4	257,9	282,0	278,2	304,48
Košický kraj	247,6	273,6	297,9	296,8	320,65
SR			SR	370,0	353,5

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Prognóza vývoja bytového fondu a obložnosti v obci Lastomír

Pri stanovení výhľadových počtov domov sa vychádzalo z predpokladaného vývoja počtu obyvateľov s cieľom dosiahnuť vyššiu kvalitatívnu úroveň bývania, t.j. zvýšiť počet bytov na 1000 obyvateľov a znížiť

obložnosť. Zároveň potreba výstavby nových bytov čiastočne nahrádza úbytky prestárleho bytového fondu.

Vo vzťahu k prognóze vývoja obyvateľstva a potrebám rozvoja bytovej výstavby sa v územnom pláne zameriavame na obnovu existujúceho bytového fondu, zvýšenie jeho kvality a modernizáciu. Rozvoj bývania je navrhovaný tak, aby v roku 2025 pri predpokladanom zvýšení počtu obyvateľov na 1 330 boli dosiahnuté tieto ukazovatele:

- počet obyvateľov na jeden byt 3,20
- počet bytov na 1 000 obyvateľov 312,5,

To znamená:

- pre predpokladaný nárast obyvateľov o 164 do roku 2025 (od roku 2011) je potrebných cca 51 bytových jednotiek (RD), 0
- ak by sme chceli dosiahnuť ukazovateľ obložnosti 3,20 obyv./byt pre celkový počet obyvateľov 1 330 v roku 2025 je potrebné navrhnuť a pripraviť územie pre výstavbu nových bytov a rekonštrukciu existujúceho bytového fondu na celkový počet cca 415 bytových jednotiek (RD) v obci (415 b.j. návrh pre rok 2025 – 355 počet domov v roku 2001 = 60 b.j. potreba pre navrhovanú obložnosť 3,20 obyv./byt v roku 2025.

Sociálne služby, školstvo

Zo zariadení predškolskej výchovy a základného školstva sa v riešenom území nachádza samostatný objekt základnej a materskej školy.

Predškolská výchova

Materská škola - 1. triedy / cca 25 detí, počet pedagogických pracovníkov 2, nepedagogických pracovníkov 2. Stravovanie je zabezpečené v budove MŠ. Objekt je plynofikovaný, napojený na rozvod vody z verejného vodovodu a odkanalizovaný. Plocha areálu je 0,1550 ha, zastavaná plocha materskej školy je 300 m².

Základné školstvo

Základná škola je neplno organizovaná škola s ročníkmi prvého stupňa 1.- 4. Počet pedagogických pracovníkov 3, nepedagogických pracovníkov 1. ZŠ sa nachádza v objekte bývalého kaštieľa. Objekt je plynofikovaný, napojený na rozvod vody z verejného vodovodu a odkanalizovaný. ZŠ nemá telocvičňu ani jedáleň. Plocha areálu je 1,30 ha, zastavaná plocha školy je 0,330 ha

V obci sa nachádzajú zariadenia slúžiace pre sociálne účely

Zdravotníctvo

V obci sa nenachádzajú zdravotnícke zariadenia, základné zdravotnícke služby pre obyvateľov obce sú najbližšie poskytované v meste Michalovce.

Šport a rekreácia

Potrebám športového vyžitia obyvateľov obce slúži volejbalové a futbalové ihrisko. V obci sa nenachádza žiadna športová organizácia, združenie ani spolok.

Kultúra

Možnosti kultúrneho vyžitia občanov obce sú pomerne dobré. V obci je kultúrny dom, ktorý je súčasťou budovy obecného úradu. V budove je kuchyňa a spoločenská sála s kapacitou 250 miest.

V strede obce sa nachádza klub dôchodcov. Zastavaná plocha je 150 m². Pri klube je malý park o rozlohe 850 m². Klubové priestory sa nachádzajú v objekte základnej školy. V obci funguje Jednota dôchodcov, futbalový klub a pod.

Tabuľka č. 13: Prehľad kultúrnych organizácií, spolkov a združení v obci Lastomír

Názov organizácie, spolku, združenia	Dátum vzniku	Počet členov	Vykonávané činnosti
Jednota dôchodcov	1992	88	Kultúrne, športové podujatia, klubové stretnutia
Poľovnícke združenie	1971	20	Ochrana prírody
Zväz ťažko postihnutých	2002	30	Kultúrne, športové podujatia
Obecný futbalový klub	1970	40	Futbal

Tabuľka č. 14: Prehľad spoločenských podujatí v obci Lastomír

Názov podujatia	Termín podujatia	Periodicita podujatia	Stručný popis podujatia
Obecná zabíjačka	február	Raz ročne	Ochutnávka zabíjačkových výrobkov
Kántribál	február	Raz ročne	Posedenie pri hudbe s kultúrnym programom
Stavanie mája	máj	Raz ročne	Zachovanie tradície nosenia a postavenia mája s veselicoú a malým pohostením
Súťaž vo varení guláša	júl	Raz ročne	Zapálenie vaty so spomienkou na ukončenie 2. svetovej vojny spojené s opekaním
Október mesiac úcty k starším	október	Raz ročne	Spoločenské podujatie pre všetkých starobných dôchodcov v obci
Vianočná besiedka	december	Raz ročne	Vystúpenie detí MŠ a ZŠ v KD pri vian. stromčeku
Silvestrovský stolnotenisový turnaj	december	Raz ročne	Turnaj podľa kategórií s vyhodnotením a ocenením

Zdroj: Vlastné spracovanie Obec Lastomír

Národná kultúrna pamiatka, objekty pamiatkového záujmu, archeologické hodnoty

Na území obce je evidovaná národná kultúrna pamiatka zapísaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu: - reformovaný kostol zasvätený archanjelovi Michalovi - renesančná stavba zo 17. storočia. Je to typ sieňových protestantských kostolov s polkruhovým uzáverom a valenou klenbou s lunetami. Veža bola pristavaná na začiatku 19. storočia.

V katastrálnom území obce Archeologický ústav SAV neeviduje archeologické náleziská. Je pravdepodobné, že výkopovými prácami pri stavebnej činnosti môže dôjsť k objaveniu ďalších archeologických nálezov.

V obci Lastomír sa nachádzajú domy, ktoré charakterizujú typickú ľudovú architektúru obce z konca minulého a začiatku tohto storočia. Pôvodné obydlie pozostáva z izby s ohniskom vo vnútri, ďalšia izba -

biela - bez ohniska, z druhej strany čierna izba, prístupná z vonku. Niektoré domy miesto zadných izieb mali komoru alebo chlievy. Doma mali často stĺpové podstenie. Sú to domy so popisným číslom 48, 99, 117, 174, 239, 249, 301, 364, ktoré odporúčam zachovať aj pre ďalšie generácie.

Podnikateľské subjekty a inštitúcie

Tabuľka č. 15 – Podnikateľské subjekty

P.č.	Názov organizácie	Oblasť podnikania
1.	HD „Agromaš a.s. Trebišov	Poľnohospodárstvo
2.	Agrokombinát a.s. Trebišov	Poľnohospodárstvo
3.	Pegas TEAM s.r.o Michalovce	Poľnohospodárstvo
4.	Agro Palín, Agrospol s.r.o Čečehov, 3 Trade s.r.o. Malý Ruskov, Hatafarm s.r.o Hatalov, TRA.CE.R.ex.H.D.Medšov	poľnohospodárstvo

Zdroj: Vlastné spracovanie Obec Lastomír

Druhé najväčšie zastúpenie má v katastri obce poľnohospodárska pôda – lúky a pasienky (1180,93 ha), z toho orná pôda je vo výmere 952,11 ha, trvalé trávnaté porasty 179,93 ha, záhrady 47,44 ha.

Cestovný ruch

Do katastra obce nezasahuje oblasť cestovného ruchu. Najbližšie územie cestovného ruchu medzinárodného významu je územie Zemplínskej Šíravy.

V turistike sú široké možnosti realizácie vo všetkých vekových kategóriách v okolí Zemplínskej Šíravy i Vinianskeho jazera, Vihorlatu, Sninského kameňa, resp. Morského oka.

Pre rekreačné účely možno využiť starší bytový fond (formou prestavby a rekonštrukcie) so zachovaním prvkov pôvodnej regionálnej architektúry pre ubytovacie kapacity, penzióny. Navrhujeme rozvoja vidieckeho turizmu - rozvoj chalupárstva, agroturistika, turistika, cyklotrasy a pod. s dôrazom na vzájomnú koordináciu aktivít medzi obcami.

2.6. Technická infraštruktúra

Dopravná infraštruktúra

Cestná doprava

Koncepcia rozvoja dopravy Košického kraja pre okres Michalovce: dopravné siete SR celoštátnej úrovne sú definované cestnou komunikáciou Košice - Michalovce – Sobrance – Ukrajina. Okres Michalovce má hlavnú dopravnú os vo východo-západnom smere ako cestu I/19, ktorá je cestou celoštátnej úrovne v úseku Košice - Michalovce – Sobrance – Ukrajina a tvorí aj os okresu Sobrance od hraničného priechodu Vyšné Nemecké až po Hriadky, kde sa hlavné dopravné smery rozdelia na smery Vranov nad Topľou a Trebišov.

Obec Lastomír je napojená na dopravný systém cestou tr. III/3744, ktorá sa pripája v meste Michalovce na cestu tr. I/ 19 Košice – Michalovce – Sobrance – Ukrajina .

Hromadná doprava

Obec je obsluhovaná jednou autobusovou linkou č.807413. Priamo v obci sú zriadené na ceste III/050229 tri autobusové zastávky v oboch smeroch (pri zavlážovacej stanici PBaH, pri dome č. 365,

pri jednote, pri PD). Umiestnenie zastávok je čiastočne v zmysle STN 73 61 01. Izochrona pešej dostupnosti presahuje vzdialenosť 400m. Zastáva pri Jednote je vybavená samostatným zastavovacím pruhom. Pri ostatných zastávkach tieto odbočovacie pruhy chýbajú. Zastávky sú vybavené prístreškom pre cestujúcich.

Podľa dostupných údajov Arriva Michalovce a.s. (on-line cestovný poriadok www.cp.sk) hromadná doprava predstavuje toho času pravidelné obojsmerné linky za 24 hod :
Linka 807 413 Michalovce – Lastomír – Sliepkovce – Budkovce - Drahňov.

Bližšie údaje o počtoch cestujúcich, sezónnej vyťaženosti spojov a zastávok nie je známa

Železničná doprava

Cez katastrálne územie obce Lastomír neprechádza železničná trať. Najbližšia železničná trať (traťový úsek Lupkóv PKP – Medzilaborce - Bánovce nad Ondavou) prechádza okresným mestom Michalovce. Je jednokoľajná železničná trať neelektrifikovaná. V návrhovom období sa predpokladá s elektrifikáciou železničnej trate Bánovce n/ Ondavou – Humenné a modernizáciou zabezpečovacieho zariadenia. V prípade ďalšieho nárastu železničnej dopravy je potrebné počítať po roku 2015 so zdvojkolejnením úseku Humenné-Michalovce-Bánovce n/Ondavou. Najbližšie spojenie je po ceste I/50 a III/050229 cca 3 km.

Letecká doprava

Na území okresu Michalovce sa nenachádza letisko. Najbližšie medzinárodné civilné letisko je v Košiciach, ktoré je druhé najväčšie letisko na Slovensku podľa počtu pasažierov a pravidelných liniek. Nachádza sa v mestskej časti Barca 6 km južne od centra mesta Košice v nadmorskej výške 230 m n.. Po cestách I, II, III triedy trvá dopravné spojenie Lastomír – Košice cca 1 hodinu.

Najbližšie letisko regionálneho významu je navrhované v k.ú. obce Kamenici n/C v okrese Humenné. Počíta sa s ním ako s rozvojovým prvkom, pre umožnenie ľahšieho prístupu zahraničných obchodujúcich a podnikateľov do okresu.

Zásobovanie pitnou vodou

Obec Lastomír má vybudovaný verejný vodovod, ktorý je v správe spoločnosti VVS, a.s.. Obec je zásobovaná pitnou vodou zo skupinového vodovodu Michalovce (priamo z ÚV Lastomír). Zdrojom pitnej vody sú studne – vrt S-2 ($Q_{pov} = 40 \text{ l.s}^{-1}$), S-3 ($Q_{pov} = 50 \text{ l.s}^{-1}$) LT-1 ($Q_{pov} = 30 \text{ l.s}^{-1}$) a LT-2 ($Q_{pov} = 30 \text{ l.s}^{-1}$).

Obec Lastomír má vybudovanú kanalizáciu so samostatnou ČOV v majetku obce. Prevádzkovateľom je VVS, a.s.

Dažďové vody sa zbierajú v cestných rigoloch a z nich jarkami a stružkami stekajú do toku Laborec a Sliepkovského kanálu.

Na celom katastrálnom území obce sa nachádzajú závlahy, odvodňovacie kanály a odvodnenie – drenáž v správe Hydromeliorácii, š.p. Bratislava.

Kanalizácie a ČOV

Obec Lastomír má vybudovanú kanalizáciu so samostatnou ČOV v majetku obce. Prevádzkovateľom je VVS, a.s.

Dažďové vody sa zbierajú v cestných rigoloch a z nich jarkami a stružkami stekajú do toku Laborec a Sliepkovského kanálu.

Vodné toky

Z hydrologického hľadiska patrí územie obce do povodia Bodrogu. Územie obce je odvodňované tokmi a kanálmi.

Cez kat. územie pretekajú toky:

- Laborec – preteká východným okrajom intravilánu obce upraveným korytom s dostatočnou kapacitou na odvedenie prietoku Q100 ročných veľkých vôd. Laborec je obojstranne ohrádzaný.

Sliepkovský kanál – cez kat. územie prechádza v dĺžke 2,4 km.

Hydromelioračné zariadenia

Na celom katastrálnom území obce sa nachádzajú závlahy, odvodňovacie kanály a odvodnenie – drenáž v správe Hydromeliorácii, š.p. Bratislava.

V katastrálnom území obce sa nachádzajú hydromelioračné stavby v správe Hydromeliorácii š.p. Bratislava (stanovisko zo dňa 24.07.2012 j.č. 2815-2/110/2012):

Závlaha:

- závlaha pozemkov „Pozdišovce – Budkovce“ evid. č. 5405 183. Stavba bola daná do užívania v roku 1985 o celkovej výmere 2047 ha,
- závlaha pozemkov VSN I/1, Lúčky – Stretávka“ evid. č. 5405 079. Stavba bola daná do užívania v roku 1973 o celkovej výmere 3228 ha.

Odvodňovacie kanále:

- odvodňovací kanál „Karčeho“ evid.č. 5405 013 003, vybudovaný v r. 1969 o celkovej dĺžke 2,628 km, v rámci stavby Odvodnenie pozemkov a ÚT VSN V./1,
 - odvodňovací kanál „Budkovský“ evid.č. 5405 013 027, vybudovaný v r. 1975 o celkovej dĺžke 10,553 km, v rámci stavby Odvodnenie pozemkov a ÚT VSN V./1,
 - odvodňovací kanál „Podhoncový“ evid.č. 5405 015 012, vybudovaný v r. 1978 o celkovej dĺžke 0,308 km, v rámci stavby Odvodnenie pozemkov VSN V./3,
 - odvodňovací kanál „Semenovský“ evid.č. 5405 015 023, vybudovaný v r. 1978 o celkovej dĺžke 0,518 km, v rámci stavby Odvodnenie pozemkov VSN V./3,
 - odvodňovací kanál „Východný“ evid.č. 5405 015 024, vybudovaný v r. 1978 o celkovej dĺžke 1,150 km, v rámci stavby Odvodnenie pozemkov VSN V./3,
 - odvodňovací kanál „Výbehový“ evid.č. 5405 015 025, vybudovaný v r. 1978 o celkovej dĺžke 1,030 km, v rámci stavby Odvodnenie pozemkov VSN V./3,
 - odvodňovací kanál „Horný“ evid.č. 5405 015 026, vybudovaný v r. 1978 o celkovej dĺžke 1,475 km, v rámci stavby Odvodnenie pozemkov VSN V./3,
 - odvodňovací kanál „Grúň“ evid.č. 5405 172 005, vybudovaný v r. 1985 o celkovej dĺžke 2,427 km, v rámci stavby Odvodnenie pozemkov Palín III“,
- odvodňovací kanál „Horný II“ evid.č. 5405 173 005, vybudovaný v r. 1984 o celkovej dĺžke 1,620 km, v rámci stavby Odvodnenie pozemkov Pozdišovce - Budkovce.

Plyn

Riešené územie obce Lastomír je zásobované zemným plynom prostredníctvom vysokotlakového plynovodu: VTL plynovodu Stretava – Šamudovce – Michalovce – Zemplínska Šírava DN 200, PN 4 MP, na ktoré je napojená regulačná stanica s výkonom RS Lastomír 1200 m³/hod. RS je umiestnená vo východnej časti zast. územia obce Lastomír.

Kapacita regulačnej stanice v súčasnosti plne pokrýva potrebu a je vyhovujúca aj pre rozvoj funkčných plôch bývania a občianskej vybavenosti. SPP – distribúcia a.s. neplánuje v najbližšom období vlastné aktivity, čo sa týka plynárenských zariadení v k.ú. obce Lastomír. Pre zásobovanie obce je vybudovaná VTL/STL regulačná stanica plynu. Miestna sieť je v stredotlakovom prevedení. V súčasnej dobe je obec Lastomír splynofikovaná na cca. 100 %.

Zásobovanie teplom je na báze plynu alebo pevného paliva.

Energetická sieť

Cez obec Lastomír neprechádza koridor elektrického VVN vedenia 400 kV. Obec je v súčasnosti zásobená elektrickou energiou z elektrickej stanice 110/22 kV – Michalovce s inštalovanými transformátormi o výkone 2 x 40 MVA, pomocou VN vedení č. 228. Koridor trasy VVN vedenia č. 6790/6793 (110 kV) ide západným okrajom katastrálneho územia obce Lastomír v smere Hatalov – Lastomír - Michalovce.

Dodávka elektrickej energie pre jednotlivých odberateľov obce je zabezpečená sieťou 10 transformačných staníc 22/0,4 kV. Sekundárne rozvody NN sú realizované vzdušným rozvodmi. Verejné osvetlenie je umiestnené ako súčasť NN siete. V k.ú. sa nachádza 10 transformačných staníc.

Telekomunikácie a internet

Rozvody telefónnej siete vyhovujú súčasným potrebám. Telekomunikačne je obec súčasťou Regionálneho technického centra Východ. Telefónni účastníci sú pripojení na digitálnu ústredňu, ktorá je v obci Lastomír. Územie obce je pokryté signálmi mobilných operátorov Orange, a.s., a Slovak telekom a O2. **V obci je vybudované internetové pripojenie formou optického vlákna v správa Minet a T-mobile.**

Rozhlas a televízia

Rozvod miestneho rozhlasu v obci je prevedený káblovými rozvodmi, reproduktory sú inštalované na oceľových stožiaroch, ústredňa rozhlasu je situovaná v budove obecného úradu. Signál šírenia televízie je riešený samostatne občanmi ale je aj v ponuke optického vlákna.

2.7. Životné prostredie

Ochrana pred povodňami a správa povodí

Základným právnym dokumentom ochrany podzemných a povrchových vôd je zákon č.364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov a o zmene zákona SNR č.372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon).

Katastrálnym územím obce Lastomír preteká tok Laborec a Sliepkovský kanál. V zmysle vyhlášky MŽP SR č.211/2005 Z.z. sú tieto toky zaradené do zoznamu ako vodohospodársky významný vodný tok. Tok Laborec je obojstranne ohradzovaný a prietoknosť profilu koryta je upravený tak, aby spolu s medzihrádzím priestorom previedol prietok Q_{100} ročnej vody.

V zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov, ponechať pozdĺž vzdušnej päty hrádze toku Laborec voľný manipulačný pás v šírke 10,0 m. Pozdĺž vzdušnej päty Sliepkovského kanála ponechať voľný manipulačný pás v šírke 10,0 m.

Opatrenia na ochranu pred povodňami ustanovuje zákon č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami. Pre tok Laborec a Sliepkovský kanál nie je stanovené inundačné územie. Inundačným územím je podľa §42 zákona č.184/2002 Z.z. o vodách a zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o vodách) územie priľahlé k vodnému toku, zaplavované vyliatím vody z koryta vodného toku, vymedzené záplavovou čiarou najväčšej známej alebo navrhovanej úrovne vodného stavu. Rozsah inundačného územia určuje orgán štátnej vodnej správy na návrh správcu vodného toku. Ak inundačné územie nie je určené, vychádza sa z dostupných podkladov o pravdepodobnej hranici územia ohrozeného povodňami.

Odpadové hospodárstvo

Obec je v zmysle zákona o odpadoch č. 79/2015 Z.z. zodpovedná za nakladanie a likvidáciu komunálneho a drobného stavebného odpadu, ktorý vzniká na území obce.

Kategorizácia a zneškodnenie odpadov musí byť zaistované podľa Zákona č.79/2015 Z.z., zákon o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Kategorizácia odpadov je prevedená podľa

vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 365/2015 - KATALÓG ODPADOV. V prípade vyskytnutia odpadov s iným zaradením bude prevedená kategorizácia a likvidácia podľa vyššie uvedeného.

Zber komunálneho odpadu v obci sa realizuje do 110 l zberných nádob (KUKA). Zber odpadu realizuje na skládku nie nebezpečného odpadu zmluvný partner. So separáciou komunálneho odpadu obec začala v roku 2005. Odvoz a likvidáciu komunálneho odpadu zabezpečuje zmluvný odberateľ. Separovaný zber KO (papier, plasty, textil, kovové obaly a sklo) sa realizuje podľa harmonogramu.

Zhodnocovanie odpadov je podmienené účinným separovaným zberom, systémom zberu a zberných miest so zabezpečením dotriedňovania odpadov a zložiek komunálnych odpadov.

V obci je vyriešené spracovanie biologicky rozložiteľného odpadu formou samostatného kompostovania občanmi, ale je potrebné spracovať zabezpečenie spoločného kompostoviska aspoň formou zakúpenia kompostérov pre občanov (BRO) (ide o odpad zo záhrad, parkov, cintorínov a z ďalšej zelene nachádzajúcej sa na pozemkoch právnických osôb, fyzických osôb a občianskych združení, ktorý je súčasťou komunálneho odpadu).

Environmentálna záťaž v území obce

V katastrálnom území obce Lastomír sa na základe výpisu „Informačného systému environmentálnych záťaží SR“ evidované tieto environmentálne záťaže - jedna skládka s ukončenou prevádzkou (prekrytá, terénne úpravy a pod) – východná časť k.ú..

Názov EZ: MI (004) Lastomír – skládka TKO

Názov lokality: skládka TKO

Druh činnosti: skládka komunálneho odpadu

Registrovaná ako: Potvrdená environmentálna záťaž

Ovzdušie

Na celkovú kvalitu ovzdušia má vplyv smer emisií z komínov, ktorý závisí od meteorologických podmienok, hlavne od smeru prevládajúcich vetrov. V obci sa nenachádza potencionálny prevádzkovateľ so stredným zdrojom znečistenia nakoľko družstvo, ktoré sa zaoberalo chovom hospodárskych zvierat a čiastočne rastlinnou výrobou je mimo prevádzky a dané znečistenie by nastalo iba pri jeho obnove. Potencionálnymi prevádzkovateľmi s malým zdrojom znečistenia ovzdušia sú osoby právnické aj fyzické s oprávnením na podnikanie. Títo zodpovedajú za vypúšťanie znečisťujúcich látok do ovzdušia. Sídlo je plynofikované.

Územie, ktoré si vyžadujú zvýšenú ochranu:

- Ochrana prírody a krajiny:
 - Biokoridor regionálneho významu: BK-R rieka Laborec
- Chránené ložiskové územie, dobývacie priestory
 - prieskumné územie (PÚ) „Východoslovenská nížina – horľavý zemný plyn“,
 - výhradné ložisko Bánovce nad Ondavou s určeným chráneným ložiskovým územím (CHLÚ) a dobývacím priestorom (DP) „Bánovce nad Ondavou – horľavý zemný plyn – gazolín (21)“,
 - výhradné ložisko Bánovce nad Ondavou s určeným chráneným ložiskovým územím (CHLÚ) a dobývacím priestorom (DP) „Bánovce nad Ondavou – zemný plyn (84).“

2.8. Samospráva

Obec samostatne rozhoduje a uskutočňuje všetky úkony súvisiace so správou obce a jej majetku, všetky záležitosti, ktoré ako jej samosprávnou pôsobnosť upravuje osobitný zákon, ak takéto úkony podľa zákona nevykonáva štát alebo iná právnická alebo fyzická osoba. Samosprávu obce vykonávajú obyvatelia:

- orgánmi obce,

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (ďalej PRO) obce Lastomír
na roky 2017-2025

- miestnym referendom,
- zhromaždením obyvateľov obce.

Orgánmi obce sú:

- obecné zastupiteľstvo – 7 poslancov,
- starosta obce.

Pri obecnom zastupiteľstve pôsobia komisie:

- Komisia o ochrane verejného záujmu - 2 člen
- Komisia pre školstvo – 3 členovia
- Komisia pre kultúru a šport – 3 členovia
- Komisia pre ochranu verejného poriadku a vybavovanie sťažností – 3 členovia
- Komisia pre tvorbu a ochranu životného prostredia – 3 členovia
- Komisia pre informovanosť a publicitu – 5 členovia
- Protipožiarna hliadka – 5 členovia
- Evakuačná komisia – 5 členovia
- Protipovodňová komisia – 5 členov.
- Ostatné komisie v plnej miere nahrádza obecné zastupiteľstvo

Tabuľka č. 16: Obecný úrad

Oddelenie	Počet zamestnancov
Pracovník obecného úradu	5
Hlavný kontrolór obce	1

Zdroj: Vlastné spracovanie Obec Lastomír

2.9. Rozpočet obce

Tabuľka č. 17: Rozpočet obce

Príjmy/Výdavky	Rok 2015	Rok 2016
Bežné príjmy	486486,81	545618,37
Bežné výdavky	469587,40	527636,47
Kapitálové príjmy	181222,35	10000,00
Kapitálové výdavky	185555,51	67119,50
Finančné operácie - príjmy	53527,33	55234,12
Finančné operácie - výdavky	18638,84	8940,00
Príjmy celkom	721236,49	610852,49
Výdavky celkom	673781,75	603695,97

Zdroj: Vlastné spracovanie Obec Lastomír

Hospodárenie obce sa riadilo podľa schváleného rozpočtu na rok 2016. Výsledok rozpočtového hospodárenia bežného a kapitálového rozpočtu obce bol prebytok.

2.10. Analýza externého prostredia

Vonkajšie prostredie je určované Európskou úniou a legislatívou Slovenskej republiky. V danej oblasti je smerodajný najmä Národný plán reforiem Slovenskej republiky platný pre roky 2014 a 2015. Jedná sa o opatrenia, ktoré sa vláda zaviazala plniť v nasledujúcom období:

Konsolidačné opatrenia 2015-2017

- Zachovanie výnosu a zvýšenie úspešnosti DPH.
- Registračné pokladnice pre lekárov a iné profesie.
- Zrážková daň na finančných a nefinančných benefity od farmaceutických spol. pre lekárov.
- Ročné zúčtovanie Sociálnej poisťovne.
- Úspory na mzdách (ESO).
- Úspory na medzispotrebe (ESO).

Efektívnosť verejných výdavkov

- Transformácia a zlučovanie podriadených organizácií kapitol štátneho rozpočtu v rámci ESO.
- Zlepšenie finančného riadenia a hospodárenia poskytovateľov zdravotnej starostlivosti.
- Vyrovnané hospodárenie fakultných a univerzitných nemocníc.
- Implementácia prvej fázy e-health eSO1.
- Výdavkové priority - zvýšenie miezd učiteľom, zamestnancom úradov práce, kapacít materských škôl.
- Výstavba diaľnic.

Boj proti daňovým podvodom a analytické kapacity

- Tretia etapa akčného plánu formou opatrení na zlepšenie výberu daní: najmä centralizácia informácií z mýtného systému, registra motorových vozidiel a obyvateľstva, prístup k informáciám o účtoch prešetrovaných osôb a firiem. Zavedenie insolvenčného registra, registra diskvalifikovaných osôb a ratingu daňových subjektov. Okrem toho sa zriadia špecializované senáty na krajských súdoch so zameraním na daňovú oblasť.
- Posilnenie analytických kapacít a vybudovanie analytickej jednotky na Finančnej správe SR.
- Zverejňovanie platenia DPPO.

Služby zamestnanosti, dlhodobá nezamestnanosť

- Prioritizovanie poradenských a individualizovaných verejných služieb zamestnanosti vrátane zvýšenia ich administratívnych kapacít s cieľom zlepšenia prístupu k zamestnaniu pre dlhodobo nezamestnané osoby, pracovníkov s nízkou kvalifikáciou, starších ľudí a žien.
- Poskytovanie kariérneho poradenstva pre dospelých na zlepšenie uplatniteľnosti na trhu práce.
- Centralizácia databázy uchádzačov o zamestnanie a poberateľov sociálnych dávok, kompletizácia a prepojenie s relevantnými inštitúciami.
- Analýza čistej účinnosti a efektívnosti výdavkov jednotlivých opatrení aktívnej politiky trhu práce.
- Posilnenie finančných motivácií zamestnať sa - súbeh dávky v hmotnej núdzi a mzdy.

Predškolské zariadenia

- Budovanie nových zariadení služieb starostlivosti o dieťa.
- Rozšírenie kapacít materských škôl, rozšírenie existujúcich foriem výchovy a vzdelávania o prípravné triedy materskej školy a zvýšenie časovej dotácie pre predškolské vzdelávanie.

Nezamestnanosť mladých

- Prijatie systému záruk pre mladých ľudí do 29 rokov.
- Identifikácia sektorovej potreby zručností na trhu práce a dopytu po kvalifikovanej pracovnej sile prostredníctvom Národnej sústavy povolání (NSP).

Odborné vzdelávanie a postavenie učiteľov

- Zvyšovanie miezd učiteľov.
- Lepšie zapojenie zamestnávateľov a zamestnávateľských zväzov do systému odborného vzdelávania a prípravy, podpora odbornej praxe žiakov vykonávanej priamo v podnikoch a zmeny v normatívnom financovaní odborného regionálneho školstva s cieľom posilniť kvalitu odborného vzdelávania.

Marginalizované rómske komunity

- Zvyšovanie počtu asistentov učiteľov.
- Vydávanie učebníc a učebných textov v slovenskom a v rómskom jazyku.

Výskum a vývoj

- Opatrenia z Akčného plánu stratégie RIS3.
- Transparentnosť regulácie sieťových odvetví.
- Hodnotenie potreby ďalšej regulácie.
- Zverejňovanie analýzy ku všetkým zásadnejším zmenám politík regulačného obdobia.
- Vybudovanie dátového centra na webovom sídle URSO.

Prepájanie sústav a sietí

- Prepojenie plynárenských sietí s Poľskom a Maďarskom.
- Prepojenie elektrizačných sústav s Maďarskom.

Energetická efektívnosť v podnikoch

- Podpora energetických auditov pre malé a stredné firmy.
- Implementácia smernice o energetickej efektívnosti.

Verejná služba

- Reforma štátnej služby.
- Model prevádzky Integrovaných obslužných miest.
- Grantový program pre posilnenie analytických kapacít vo VS.
- ESO - Efektívna, spoľahlivá a otvorená štátna správa.

Justícia

- Skrátenie dĺžky súdneho konania.
- Elektronický súdny spis.
- Zavedenie elektronickej Zbierky zákonov SR.

2.11. STEEP Analýza

Externé prostredie je prostredie, na ktoré obec nemá vplyv a nemôže ho nijakým spôsobom ovplyvniť. Naopak toto prostredie ovplyvňuje obec a tá nemá inú možnosť ako sa prvkom tohto prostredia čo najlepšie prispôbiť. Táto analýza predvída budúci možný vývoj a oblasti, ktoré môžu ovplyvniť riešenie problémov, plánov a výziev, ktoré si obec zadefinovala, ako prioritné pre svoj rozvoj.

Tabuľka č.18: STEEP Analýza

Sociálna oblasť	Technologická oblasť	Ekonomická oblasť
Demografické zmeny obyvateľstva	Využívanie IKT, inovácií, kreatívneho priemyslu, moderných alternatívnych technológií	Využívanie štrukturálnych fondov EÚ, grantov na realizáciu investičných a neinvestičných rozvojových projektov
Absencia adekvátneho	Zlepšovanie kvality služieb	Investičné príležitosti pre

prepojenia vzdelávacieho systému s potrebami trhu práce	verejnej správy pre verejnosť	zamestnávateľov a podnikateľov
Nárast kriminality, chudoby, MRK	Rast výskumu, vývoja, inovácií	Dobudovanie infraštruktúry
Ekologická oblasť	Politická oblasť	Hodnotová oblasť
Objavenie dosiaľ neidentifikovaných ekologických zdrojov znečistenia	Pripravenosť Vlády SR na čerpanie finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ	Propagácia európskych demokratických princípov, hodnôt, tolerancie, spolupatričnosti a vzájomnej spolupráce
Zhoršenie kvality podzemných vôd a nedostatok pitnej vody	Podpora Vlády SR podnikateľskému prostrediu, cestovnému ruchu	Vytrácanie základných morálnych hodnôt, rodinnej a medzigeneračnej súdržnosti, nárast radikalizmu a extrémizmu
Zhoršenie kvality ovzdušia	Presúvanie kompetencií štátu na samosprávy bez primeranej finančnej podpory	Zmena postojov obyvateľov obce a záujem o veci verejné

Zdroj: Vlastné spracovanie Obec Lastomír

2.12. SWOT Analýza

Nasledujúca SWOT analýza sa zameriava na silné, slabé stránky obce a jej územia z pohľadu vnútorného prostredia. Z pohľadu vonkajších vplyvov boli zadefinované príležitosti a ohrozenia prioritných rozvojových oblastí. Na základe tejto analýzy budú formulované hlavné rozvojové ciele. Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále meniacom sa vonkajšom prostredí, určiť smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu je v súčasnosti pre obec Lastomír nevyhnutná. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov k uskutočneniu rozvojového zámeru a rozbor príležitostí a ohrození z vonkajšieho prostredia (potreby obyvateľov a ostatných subjektov pôsobiach na území obce).

Tabuľka č. 19: SWOT Analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ blízkosť obce od mesta Michalovce ➤ vybudovaný vodovod ➤ vybudovaná kanalizácia ➤ vybudovaný plynovod ➤ vhodné klimatické podmienky a pretrvávajúca tradícia poľnohospodárstva ➤ atraktívne prostredie pre rozvoj cestovného ruchu, agroturistiky, chalupárstva ➤ zastúpenie zariadení občianskej vybavenosti (Kultúrny dom, Dom smútku) ➤ zastúpenie zariadení školstva (Materská škola, Základná škola) ➤ bohaté kultúrne, športové a cirkevné tradície ➤ existencia možného rozvoja športovísk (hracia plocha a multifunkčné ihrisko) 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nevyhovujúci technický stav miestnych komunikácií, ich odvodnenie ➤ zastarané verejné osvetlenie a miestny rozhlas, ➤ nedostatočná občianska vybavenosť (služby, obchod) ➤ nedostatočný počet parkovacích miest a odstavných na verejných priestranstvách ➤ nedostatočná obnova zelene, neupravené toky potokov ➤ nízky počet malých a stredných podnikateľov v obci ➤ chýbajúca stratégia podpory MSP ➤ nezamestnanosť obyvateľov obce ➤ nepriaznivá kvalifikačná štruktúra nezamestnaných ➤ málo pracovných príležitostí na vidieku

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (ďalej PRO) obce Lastomír
na roky 2017-2025

<ul style="list-style-type: none"> ➤ využívanie aktivačných prác ➤ separácia odpadu, vybudované kompostovisko ➤ zdravší životný štýl na vidieku ➤ strategické dokumenty na regionálnej a nadregionálnej úrovni ➤ udržiavanie partnerských vzťahov na miestnej a regionálnej úrovni 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nízka úroveň HDP/obyv. v porovnaní s priemerom EÚ ➤ nevybudované zberný dvor a príslušné technické vybavenie pre separovanie odpadu ➤ nedostatočná propagácia obce v oblasti cestovného ruchu ➤ finančne náročná výstavba a rekonštrukcia technickej a dopravnej infraštruktúry ➤ nedostatočné zabezpečenie proti kriminalite a vandalizmu, pre bezpečnosť a ochranu chodcov
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dostatok úrodnej pôdy vhodnej na rozvoj poľnohospodárstva ➤ ekologické poľnohospodárstvo (eko farmy) ➤ vysoké kultúrne povedomie obyvateľstva ➤ zvyšujúca sa atraktivita bývania na vidieku a pretrvávajúci vysoký záujem o bývanie ➤ manuálna zručnosť obyvateľov ➤ diverzifikácia ekonomickej základne vidieka využitím prírodných a kultúrnych hodnôt ➤ zlepšenie demografickej štruktúry vytvorením podmienok a zatraktívnením regiónu pre mladé rodiny ➤ rozvoj malého a stredného podnikania ➤ súvisiaceho s cestovným ruchom a tradičnými remeslami, s maximálnym využitím podporných programov ➤ širšie využitie súčasného potenciálu športových a kultúrnych zariadení ➤ budovanie cyklistických chodníkov popri cestách ➤ získanie strategického investora do regiónu ➤ rekonštrukcia verejného osvetlenia, zníženie energetickej náročnosti ➤ možnosť získania finančných prostriedkov z EÚ a národných zdrojov 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ málo investícií pre rozvoj cestovného ruchu ➤ nedostatočný rozvoj podnikateľskej infraštruktúry ➤ nevybudovaná infraštruktúra pre cestovný ruch ➤ odliv mladých kvalifikovaných odborníkov ➤ znižovanie reálnej úrovne príjmov miestnych rozpočtov, čo môže obmedziť financovanie rozvojových projektov z programov EÚ a iných zdrojov ➤ prejav nestability zamestnanosti obyvateľstva obce ➤ nedostatočná ochota obyvateľstva prispôbiť sa novým podmienkam a nárokom a podpora z ich strany k iniciatívam samosprávy pre rozvoj obce

Zdroj: Vlastné spracovanie Obec Lastomír

STRATEGICKÁ ČASŤ

PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE LASTOMÍR

3. Strategická časť

Strategická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce nadväzuje na analytickú časť. Obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik i vonkajších vplyvov a určuje hlavné ciele a priority rozvoja obce pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého a udržateľného rozvoja územia. V spolupráci s miestnymi obyvateľmi boli prostredníctvom dotazníkového prieskumu identifikované silné a slabé stránky dotknutého územia. Zároveň boli stanovené aktuálne príležitosti, ktoré môžu vplývať ako hybná sila na rozvoj a tiež riziká alebo ohrozenia, ktoré by rozvoj spomaľovať alebo v určitých kritických situáciách značne obmedziť. Boli stanovené základné problémové oblasti, ktoré boli premietnuté do identifikácie základných potrieb územia. Pri zohľadnení týchto skutočností bola následne na pracovnom stretnutí navrhnutá strategická vízia územia, ktorá definuje predstavu miestnych obyvateľov o budúcom želanom stave svojho územia.

3.1. Vízia obce

Pri stanovení vízie obce Lastomír sme prihliadali na fakt, že sa pristupuje k dlhodobému horizontu na 10 – 15 rokov. Vízia by mala byť v súlade s Národnou stratégiou regionálneho rozvoja SR a Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického kraja. V komparácii s ostatnými členskými štátmi EÚ dosiahla SR za posledné viac ako dve dekády dynamického hospodárskeho a sociálneho vývoja významný spoločenský pokrok. Postupnou realizáciou rozvojových projektov, podporných programov, vrátane štrukturálnych reforiem a systémových zmien, dochádzalo k modernizácii a modifikácii odvetvovo-sektorovej štruktúry hospodárstva, ako i konvergencii SR k ekonomicky vyspelým štátom. Vízia regionálneho rozvoja predstavuje stav, ku ktorému má Slovensko za niekoľko rokov dospieť - vymedzuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít na obdobie 2014 až 2020 s výhľadom do roku 2030, ako aj postupy na ich dosiahnutie. Vízia regionálneho rozvoja Slovenska je definovaná takto:

„Slovensko ako krajina s vysokou kvalitou života občanov vo všetkých regiónoch. Regionálna politika umožňujúca každému regiónu využívať svoje danosti na prospech svojho trvalo udržateľného hospodárskeho, sociálneho a územného rozvoja, a tým rozvoja Slovenskej republiky ako vysoko vyspelého, hospodársky, politicky a sociálne súdržného štátu, sebavedomého člena Európskej únie.“

Počas realizácie aktualizovanej Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR bude pri plánovacích procesoch uplatňovaný integrovaný prístup orientovaný smerom k udržateľnému sociálnemu, ekonomickému, environmentálnemu a územnému rozvoju regiónov. Očakáva sa, že regióny budú schopné efektívne využívať svoj vnútorný potenciál ako svoju konkurenčnú výhodu s cieľom zvyšovať kvalitu života obyvateľov a v rámci jednotlivých regiónov budú znižované vnútroregionálne rozdiely. Vízia PHSR Košického samosprávneho kraja pre roky 2017 – 2022 je nasledujúca:

„Vzájomná spolupráca jednotlivých aktérov z akademickej, podnikateľskej a verejnej obce s cieľom mobilizácie sociálneho kapitálu obyvateľov Košického kraja pri hľadaní riešení aktuálnych problémov v oblasti regionálneho rozvoja.“

S ohľadom na vyššie uvedené dokumenty na národnej a regionálnej úrovni, si obec Lastomír určila nasledujúcu víziu:

„Obec Lastomír bude progresívna obec rozvíjajúca sa v oblasti občianskej vybavenosti, technickej infraštruktúry, životného prostredia. Poskytujúca atraktívne prostredie pre rozvoj cestovného ruchu a rozvoj ľudských zdrojov v záujme zvyšovania životnej úrovne svojich obyvateľov.“

3.2. Formulácia a návrh stratégie

V procese prípravy stratégie je pre presnejšie potreby programového obdobia 2017 - 2025 vhodné stanoviť strategický cieľ (globálny cieľ), ktorý povedie k naplneniu dlhodobej vízie rozvoja obce Lastomír zameranej na rozvoj v programovom období 2014 - 2020. V tejto súvislosti je potrebné brať do úvahy hlavné ciele stratégie „Európa 2020“.

Hlavný cieľ	Indikátor
1. Zamestnanosť	
Zvýšiť mieru zamestnanosti obyvateľstva vo veku 20-64 rokov zo súčasných 65% na minimálne 72%	Miera zamestnanosti obyvateľov vo veku 20-64 rokov
2. Výskum a vývoj	
Dosiahnuť cieľ investovať do výskumu a vývoja 3 % HDP najmä zlepšovaním podmienok pre investície súkromného sektoru do výskumu a vývoja	Hrubé domáce výdavky na vedu a výskum (GERD)výskum
3. Zmena klímy a energetická udržateľnosť	
Znížiť emisie skleníkových plynov o minimálne 13% v porovnaní s úrovňami z roku 2005	Emisie skleníkových plynov
Zvýšiť podiel obnoviteľných zdrojov energie o 14%	Podiel obnoviteľných zdrojov energie na konečnej spotrebe energie
Zvýšiť energetickú účinnosť o 11%	Energetická účinnosť ekonomiky
4. Vzdelávanie	
Znížiť mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky pod 6%	Počet ľudí, ktorí predčasne ukončili školskú dochádzku
Zvýšiť podiel obyvateľstva s ukončeným VŠ vzdelaním zo súčasných 27% na minimálne 40%	Počet študentov podľa pohlavia vo veku 30-34 rokov
5. Boj proti chudobe	
Znížiť počet obyvateľov, ktorí sú ohrození chudobou a sociálnym vylúčením na 17,2%	Počet ľudí žijúcich pod hranicou chudoby alebo sociálne vylúčené osoby
	Energetická účinnosť ekonomiky

Stratégia zároveň identifikovala nové mechanizmy na povzbudenie rastu a tvorby pracovných miest. Bližšie sa im venuje v 7 hlavných iniciatívach:

Inteligentný rast

- Digitálna agenda pre Európu
- Inovácia v Únii
- Mládež v pohybe

Udržateľný rast

- Európa efektívne využívajúca zdroje
- Priemyselná politika vo veku globalizácie

Inkluzívny rast

- Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta
- Európska platforma na boj proti chudobe

Finančné prostriedky EÚ zamerané na rozvoj vidieka sú zabezpečené z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV). Spolu so štrukturálnymi fondmi EÚ (EFRR, ESF a KF) a Európskym námorným a rybárskym fondom (ENRF) spoločne predstavujú európske štrukturálne a investičné fondy (ESIF). Z týchto fondov bude podpora EÚ na Slovensku financovaná prostredníctvom nasledovných operačných programov (OP):

- OP Výskum a inovácie
- OP Integrovaná infraštruktúra,
- OP Ľudské zdroje,
- OP Kvalita životného prostredia
- Integrovaný regionálny OP,
- OP Efektívna verejná správa,
- OP Technická pomoc,
- Program rozvoja vidieka,
- OP Rybné hospodárstvo.

Pre stanovenie strategického cieľa obce Lastomír sa zdá najpriateľnejšie prevziať filozofiu a snažiť sa priblížiť k strategickým cieľom vyplývajúcim z Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (Uznesenie Vlády SR č. 222, máj 2014). Uvedený materiál je v súlade s inými strategickými a koncepcnými dokumentmi (vrátane dokumentu Európa 2020), v oblasti politiky súdržnosti nadväzuje na Partnerskú dohodu SR na roky 2014–2020, v oblasti územného rozvoja je stratégia koordinovaná s Koncepciou územného rozvoja Slovenska. Prostredníctvom nástrojov politiky rozvoja tento dokument nadväzuje aj na realizáciu rozvojových programov financovaných zo štátneho rozpočtu a doplnkových zdrojov financovania. Aktualizácia národnej stratégie hodnotí východiskový stav a predkladá princípy zásadného smerovania v prioritných oblastiach, na ktoré je potrebné v súlade so stratégiou „Európa 2020“ klásť v regionálnom rozvoji Slovenskej republiky hlavný dôraz.

„Strategickým cieľom rozvoja obce Lastomír do roku 2025 je vytvoriť podmienky pre zvýšenie:

- **kvality života obyvateľov obce,**
- **jej atraktivity a vybavenosti,**
- **konkurencieschopnosti a ekonomickej výkonnosti s vyváženým rozvojom oblastí trvale udržateľného rozvoja“.**

Formulár – Tabuľka strategických cieľov a opatrení

PRIORITNÉ OSI		
PO1	PO2	PO3
Prioritná oblasť – sociálna	Prioritná oblasť – hospodárska	Prioritná oblasť - environmentálna
Cieľom sociálnej oblasti je podporovať rozvoj služieb starostlivosti o zdravie miestnych obyvateľov, sociálnych služieb, komunitnej spolupráce, sociálnej inklúzie.	Cieľom hospodárskej oblasti je zlepšiť vzhľad, vybavenosť a celkovú atraktivitu obce a tým zabezpečiť vhodné podmienky pre život miestnych obyvateľov, rozvoj investícií, podnikania a cestovného ruchu.	Cieľom environmentálnej oblasti je realizovať aktivity prispievajúce k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia, využívaniu obnoviteľných zdrojov energie a efektívnemu systému odpadového hospodárstva.
Sociálna starostlivosť	Podnikateľské prostredie a MPS	Environmentálna infraštruktúra
Vytváranie a podpora partnerstiev	Technická infraštruktúra	Odpadové hospodárstvo
	Cestovný ruch	Protipovodňová ochrana

Zdroj: Vlastné spracovanie Obec Lastomír

Tabuľka č. 27 – Stratégia obce Lastomír na roky 2017 - 2025

PRIORITNÉ OSI		
PO1	PO2	PO3
Oblasť sociálnej starostlivosti a partnerstva	Oblasť podnikateľského prostredia a MSP	Oblasť environmentálnej infraštruktúry
Opatrenie 1.1. Znižovanie nezamestnaných obyvateľov obce	Opatrenie 2.1. Podpora podnikateľov a zvýšenie zamestnanosti v obci	Opatrenie 3.1. Ochrana kvality podzemných a povrchových vôd, ovzdušia a energie
Opatrenie 1.2. Rozvoj spolupráce, vytváranie a podpora partnerstiev		
Opatrenie 1.3. Poskytovanie služieb obyvateľom, seniorom, bývajúcim v obci		
	Oblasť technickej infraštruktúry	Oblasť odpadového hospodárstva
	Opatrenie 2.2. Modernizácia dopravnej cestnej (automobilovej a pešej) infraštruktúry.	Opatrenie 3.2. Efektívne odpadové hospodárstvo
	Opatrenie 2.3. Modernizácia a rekonštrukcia obecných budov a priestranstiev.	
	Opatrenie 2.4. Bezpečnosť a ochrana obyvateľov a majetku obce	
	Oblasť cestovného ruchu	Oblasť protipovodňovej ochrany
	Opatrenie 2.5. Zatraktívnenie intravilánu obce	Opatrenie 3.3. Ochrana obyvateľov pred povodňami.
	Opatrenie 2.6. Podpora cestovného ruchu propagovaním a informovanosti o obci	
		Oblasť zvýšenia povedomia obyvateľov - ochrana prírody, krajiny a environmentálnej osvetly
		Opatrenie 3.4 Zlepšenie environmentálneho povedomia obyvateľov

Zdroj: Vlastné spracovanie Lastomír

PROGRAMOVÁ ČASŤ

PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE LASTOMÍR

4. Programová časť

Programová časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce nadväzuje na strategickú časť a obsahuje opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritným oblastiam. Zmyslom programovej časti je jej príspevok k splneniu stanoveného strategického cieľa „Vytvoriť podmienky pre zvýšenie kvality života obyvateľov obce, jej atraktivity a vybavenosti, konkurencieschopnosti a ekonomickej výkonnosti s vyváženým rozvojom oblastí trvalo udržateľného rozvoja“.

Programová časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Priekopa obsahuje celkový prehľad projektov v jednotlivých oblastiach stratégie a základný návrh ukazovateľov je hodnotenie programu rozvoja. Po schválení dokumentu sa pozornosť obce sústreďuje na hľadanie možností financovania jednotlivých projektov a efektívne využívanie týchto možností.

4.1. Opatrenia a projekty

Obec Lastomír sa v nasledujúcom období 2017 – 2025 rozhodla venovať trom prioritným oblastiam a to sociálnej, hospodárskej a environmentálnej. Špecifikácia opatrení a navrhované aktivity a projekty sú uvedené v tabuľke opatrení, projektov, aktivít a priorít podľa oblastí.

Tabuľka č. 28 – Tabuľka priorít, opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí

PRIORITNÁ OBLASŤ 1 - SOCIÁLNA OBLASŤ	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
Opatrenie 1.1 Znižovanie nezamestnaných obyvateľov obce	1.1.1 Spolupráca s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny pri aktivitách podporujúcich znižovanie nezamestnanosti, rovnosť príležitostí a začleňovanie znevýhodnených skupín do pracovného procesu
	1.1.2 pomoc a podpora mladým pri začatí podnikania a pomoc pri samozamestnávaní
Opatrenie 1.2 Rozvoj spolupráce	1.2.1 Rozvoj spolupráce na miestnej, regionálnej a národnej úrovni
	1.2.2 Rozvoj cezhraničnej spolupráce
Opatrenie 1.3. Poskytovanie služieb obyvateľom, seniorom, bývajúcim v obci	1.3.1. Zabezpečenie rozvozu stravy seniorom

PRIORITNÁ OBLASŤ 2 HOSPODÁRSKA OBLASŤ	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
Opatrenie 2.1. Podpora podnikateľov a zvýšenie zamestnanosti	2.1.1 Vytváranie verejno-súkromných partnerstiev a rozvoj spolupráce verejného a súkromného sektora
	2.1.2 Podpora vzniku malých prevádzok – pravidelné stretnutia s malými podnikateľmi, pomoc pri riešení legislatívnych podmienok
	2.1.3 podpora projektov spolupráce – tvorba spoločných projektov s miestnymi podnikateľmi na podporu podnikania

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (ďalej PRO) obce Lastomír
na roky 2017-2025

Opatrenie 2.2. Modernizácia dopravnej cestnej infraštruktúry	2.2.1 Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií a ich odvodnenia
	2.2.2 Výstavba chodníkov a parkovísk, odstavných plôch
	2.2.3 Rekonštrukcia autobusových zastávok
Opatrenie 2.3. Modernizácia a rekonštrukcia obecných budov a priestranstiev	2.3.1 Rekonštrukcia a modernizácia budovy obecného úradu a kultúrneho domu
	2.3.2 Rekonštrukcia domu smútku a areálu cintorína
	2.3.3 Rekonštrukcia hracej plochy pre využitie športových podujatí
Opatrenie 2.4. Bezpečnosť a ochrana obyvateľov a majetku obce	2.4.1 Rekonštrukcia verejného osvetlenia, obecného rozhlasu
	2.4.2 Vybudovanie kamerového systému
Opatrenie 2.5. Zatraktívnenie intravilánu obce	2.5.1 Úprava centrálnej časti obce – revitalizácia verejných priestranstiev
	2.5.2 Vybudovanie oddychovej zóny
Opatrenie 2.6. Podpora cestovného ruchu	2.6.1 Organizácia kultúrnych podujatí a organizovanie záujmových podujatí v priestoroch kultúrneho domu
	2.6.2 Propagačná a osvetová činnosť – tlač letákov a propagačných materiálov, inovácia webovej stránky

PRIORITNÁ OBLASŤ 3 – ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
Opatrenie 3.1. Ochrana kvality podzemných a povrchových vôd, ovzdušia a energie	3.1.1 Dobudovanie obecnej povrchovej kanalizácie a jej rozšírenie, osvetla
	3.1.2 Rekonštrukcia obecných objektov za účelom zníženia energetickej náročnosti ich prevádzkovania.
	3.1.3 Vybudovanie denného stacionára.
Opatrenie 3.2. Efektívne odpadové hospodárstvo	3.2.1 Výstavba zberného dvora a kompostoviska a zabezpečenie technického vybavenia (strojový park, kontajnery, kompostéry)
Opatrenie 3.3. Ochrana obyvateľov pred povodňami	3.3.1 Aktualizácia plánu protipovodňových opatrení
Opatrenie 3.4 Zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľstva	3.4.1 Podpora projektov a aktivity v oblasti ochrany prírody a krajiny a environmentálnej osvetly

Zdroj: Vlastné spracovanie Obec Lastomír

4.2. Súbor ukazovateľov výsledkov a dopadov

Súčasťou programovej časti je aj stanovenie ukazovateľov pre hodnotenie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce. Ukazovatele výsledkov a dopadov sú spracované v nižšie uvedenej tabuľke. Ukazovatele sú rozdelené do dvoch kategórií:

- Ukazovateľ výsledku – okamžitý efekt realizácie aktivít projektu, ktorý je k dispozícii pre cieľovú skupinu alebo sa jedná o služby poskytnuté cieľovej skupine,
- Ukazovateľ dopadu – dlhodobý efekt vplyvu na danú prioritnú oblasť alebo cieľovú skupinu, ktorý však realizátor projektu nemôže ovplyvniť.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (ďalej PRO) obce Lastomír
na roky 2017-2025

Tabuľka č. 29 – Tabuľka ukazovateľov výsledku a dopadu

Názov	Definícia	Informačný zdroj	Merná jed. MJ	Východisková hodnota	Cieľová hodnota
				2017	2022
Opatrenie 1.1.					
1.1.1 Spolupráca s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny pri aktivitách podporujúcich znižovanie nezamestnanosti, rovnosť príležitostí a začleňovanie znevýhodnených skupín do pracovného procesu.					
Výsledok	Počet vytvorených projektov	Samospráva	Počet	1	3
Dopad	Počet začlenených dlhodobo nezamestnaných	Samospráva	Počet	2	5
1.1.2 Pomoc a podpora mladým pri začatí podnikania a pomoc pri samozamestnávaní					
Výsledok	Počet vytvorených projektov	Samospráva	Počet	0	0
Dopad	Počet zamestnaných mladých	Samospráva	Počet	0	0
Opatrenie 1.2					
1.2.1 Rozvoj spolupráce na miestnej, regionálnej a národnej úrovni					
Výsledok	Počet vytvorených projektov spolupráce	Samospráva	Počet	0	2
Dopad	nadviazanie partnerských vzťahov a výmena skúseností				
1.2.2 Rozvoj cezhraničnej spolupráce					
Výsledok	Počet vytvorených projektov spolupráce	Samospráva	Počet	0	0
Dopad	nadviazanie partnerských vzťahov a výmena skúseností				
Opatrenie 1.3.					
1.3.1 Zabezpečenie rozvozu stravy seniorom					
Výsledok	Počet osôb odoberajúcich stravu	Samospráva	Počet	0	1
Dopad	Starostlivosť o osamelých občanov 30				
Opatrenie 2.1.					
2.1.1 Vytváranie verejno-súkromných partnerstiev a rozvoj spolupráce verejného a súkromného sektora					
Výsledok	Počet vytvorených partnerstiev	Samospráva	Počet	0	0
Dopad	nadviazanie partnerských vzťahov, účasť súkromného partnera na dianí obce, výmena skúseností				
2.1.2 Podpora vzniku malých prevádzok – pravidelné stretnutia s miestnymi podnikateľmi na podporu podnikania					
Výsledok	Počet stretnutí	Samospráva	Počet	0	2
Dopad	Počet zriadení malých prevádzok	Samospráva	Počet	0	2
2.1.3 Podpora projektov spolupráce – tvorba spoločných projektov s miestnymi podnikateľmi na podporu podnikania v obci					
Výsledok	Počet vytvorených projektov spolupráce	Samospráva	Počet	0	1

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (ďalej PRO) obce Lastomír
na roky 2017-2025

Dopad	Počet vytvorených prevádzok poskytujúcich služby obyvateľstvu	Samospráva	Počet	0	3
2.2.1 Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, odvodnenie					
Výsledok	Počet zrekonštruovaných bm	Samospráva	bm	0	2000
Výsledok	Počet vybudovaných bm	Samospráva	bm	0	500
Dopad	eliminácia dopravných kolízií, zlepšenie kvality krytov komunikácií, zníženie poškodzovania majetku obce a obyvateľov, zvýšenie ochrany majetku				
2.2.2 Výstavba chodníkov a parkovísk, odstavných plôch					
Výsledok	Počet vybudovaných chodníkov bm - centrum obce - začiatok obce	Samospráva	Počet	0	5000 1000
Výsledok	Počet parkov. miest - centrum obce - cintorín	Samospráva	Počet	0	1
Dopad	zvýšenie bezpečnosti chodcov, zvýšenie kvality krytov chodníkov a vytvorenie dostatočného množstva parkovacích miest				
2.2.3 Rekonštrukcia autobusových zastávok					
Výsledok	Počet zrekonš. /vyb. Zastávok	Samospráva	Počet	0	3
Dopad	Zabezpečenie ochrany obyvateľov pred poveternostným vplyvom				
Opatrenie 2.3					
2.3.1 Rekonštrukcia a modernizácia budovy obecného úradu a kultúrneho domu					
Výsledok	Počet zrek. Objektov	Samospráva	Počet	1	1
Dopad	Zvýšenie kvality poskytovania služieb, estetická funkcia				
2.3.2 Rekonštrukcia domu smútku a areálu cintorína					
Výsledok	Počet zrekonšt. Objektov	Samospráva	Počet	0	1
Výsledok	Areál cintorína	Samospráva	Počet	0	1
Dopad	Zvýšenie kvality poskytovania služieb, estetická funkcia				
2.3.3. Rekonštrukcia hracej plochy pre využitie športových podujatí					
Výsledok	Počet zrek. objektov	Samospráva	Počet	0	2
Dopad	Zlepšenie stavebnotechnického stavu, zvýšenie kvality povrchov a zariadení, estetická funkcia				
Opatrenie 2.4					
2.4.1 Rekonštrukcia verejného osvetlenia, mestského rozhlasu					
Výsledok	Počet vymenených svietidiel	Samospráva	Počet	0	127
Dopad	Zníženie nákladov na spotrebu el. energie, zvýšenie bezpečnosti chodcov a premávky				
2.4.2 Vybudovanie kamerového systému					
Výsledok	Počet osadených kamier	Samospráva	Počet	0	1
Dopad	Zvýšenie bezpečnosti občanov, majetku obce a občanov, zníženie výskytu vandalizmu				

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (ďalej PRO) obce Lastomír
na roky 2017-2025

Opatrenie 2.5					
2.5.1 Úprava centrálnej časti obce – revitalizácia verejných priestorov					
Výsledok	Počet revitalizovaných zón	Samospráva	Počet	0	1
Dopad	Zvýšenie atraktívnosti obce, vytvorenie podmienok pre stretávanie obyvateľov obce navzájom pri kultúrnych a spoločenských podujatiach				
2.5.2 Vybudovanie oddychovej zóny					
Výsledok	Počet vytvorených odd. zón	Samospráva	Počet	0	2
Dopad	vytvorenie oddychovej zóny pre zlepšenie kvality života obyvateľov				
Opatrenie 2.6					
2.6.1 Organizácia kultúrnych podujatí a organizovanie záujmových podujatí v priestoroch obecnej knižnice					
Výsledok	Počet vytvorených projektov – podujatí	Samospráva	Počet	0	0
Dopad	stretávanie sa s občanmi navzájom, zlepšenie medziľudských vzťahov	Samospráva	Nemáme knižnicu		
2.6.2 Propagačná a osvetová činnosť – tlač obecnej knihy, letákov a propagačných materiálov, inovácia webovej stránky					
Výsledok	Počet vytvorených projektov (aktivít podujatí)	Samospráva	Počet	0	1
Dopad	zvýšenie povedomia obyvateľstva, zvýšenie atraktívnosti obce v cestovnom ruchu				
Opatrenie 3.1					
3.1.1 Dobudovanie obecnej kanalizácie a jej rozšírenie					
Výsledok	Počet vybudovanej kanalizácie	Stavebník	ks	0	1
Dopad	Zlepšenie životného prostredia, zabránenie nelegálnemu vypúšťaniu odpadových vôd				
3.1.2 Rekonštrukcia obecných objektov za účelom zníženia energetickej náročnosti ich prevádzkovania					
Výsledok	Počet zrekonštruov. objektov	Samospráva	Počet	0	1
Dopad	Zlepšenie stavebno technického stavu obecného majetku, zníženie energetickej náročnosti, úspora energie				
Opatrenie 3.2					
3.2.1 Výstavba zberného dvora, kompostoviska a zabezpečenie technického vybavenia					
Výsledok	Počet zberných dvorov, množstvo triedených komodít, nákup techniky	Samospráva	Počet	0	1
Dopad	Zvýšenie ochrany životného prostredia, eliminácia divokých skládok				
Opatrenie 3.3.					
3.3.1 Vypracovanie plánu povodňových opatrení					
Výsledok	Počet vypracovaných plánov	Samospráva	Počet	0	1
Dopad	Zvýšenie opatrení proti živelným udalostiam s cieľom ochrany života a majetku				
Opatrenie 3.4					
3.4.1 Podpora projektov a aktivity v oblasti ochrany prírody a environmentálnej osvedy					
Výsledok	Počet vytvorených projektov	Samospráva	Počet	0	1
Dopad	zvýšenie povedomia obyvateľstva v oblasti osvedy v oblasti ochrany životného prostredia				

Zdroj: Vlastné spracovanie Obec Lastomír

REALIZAČNÁ ČASŤ

PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE LASTOMÍR

5. Realizačná časť

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce s formou akčných plánov. Realizácia predpokladá zabezpečenie činností na úrovni programu a na úrovni projektov. Realizácia začína po vypracovaní a schválení dokumentu v obecnom zastupiteľstve a zabezpečuje ju počas jeho platnosti v zmysle platnej legislatívy o podpore regionálneho rozvoja samospráva (obec, mesto, VÚC). Podľa par. 12 Zákona NR SR č. 309/2014 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja: „Obec vo svojej pôsobnosti na účely podpory regionálneho rozvoja: b) zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu programu rozvoja obce, pravidelne ho monitoruje a každoročne vyhodnocuje jeho plnenie, zabezpečuje súlad programu rozvoja obce s územnoplánovacou dokumentáciou, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis.“

Obecný úrad Lastomír má v oblasti prípravy a realizácie programu rozvoja dostatočné skúsenosti na programovej aj projektovej úrovni: z prípravy a realizácie projektov financovaných zo štrukturálnych fondov v Programovom období 2007-2013, z prípravy a realizácie projektov financovaných z rôznych dotačných titulov v rokoch 2007-2013.

5.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce

Obecné zastupiteľstvo

Realizácia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je činnosťou samosprávy obce a obec ju vykonáva prostredníctvom svojich orgánov (obecné zastupiteľstvo, starosta). Obecné zastupiteľstvo si môže zriadiť komisie zastupiteľstva ako svoje poradné orgány. Vo vzťahu k realizácii programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, obecné zastupiteľstvo berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia, taktiež schvaľuje spolufinancovanie jednotlivých projektov financovaných z doplnkových zdrojov financovania a z prostriedkov rozpočtu obce. Obecné zastupiteľstvo v rámci hodnotenia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce schvaľuje každoročne hodnotiace a monitorovacie správy, rozhoduje o zmenách a aktualizácii programu, vo svojich uzneseniach týkajúcich sa hodnotenia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, v prípade nutnosti korekcií rozdeľuje jednotlivé priority programu a akčného plánu medzi existujúce komisie obecné zastupiteľstvo, ktoré sa zaoberajú monitorovaním a hodnotením ich realizácie.

Starosta

Najvyšším výkonným orgánom obce a jej predstaviteľom je starosta obce. Rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom vyhradené obecnému zastupiteľstvu. Vo vzťahu k realizácii programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce starosta riadi proces realizácie, na programovej úrovni podpisuje uznesenie obecného zastupiteľstva o strategickej časti dokumentu, schválenie celého dokumentu, vykonáva uznesenia a zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám (riadiace orgány jednotlivých operačných programov, dodávatelia, fondy a iné).

Obecný úrad

Organizačne a administratívne zabezpečuje veci zastupiteľstva a starostu, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom obecný úrad.

5.2. Systém hodnotenia a monitorovania Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

Proces monitorovania sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, až do ukončenie jeho platnosti a to na úrovni projektov. Vstupnými údajmi pre monitorovanie sú údaje z plánovaných a dosiahnutých ukazovateľov výstupu, výsledku a dopadu jednotlivých projektov (uvedené v Tabuľke č. 28 – Tabuľka ukazovateľov výstupu, výsledku a dopadu). Výstupom monitorovania je monitorovacia správa za príslušný rok schválená obecným zastupiteľstvom (v prípade projektov financovaných z EŠIF aj monitorovacia správa schválená riadiacim orgánom v systéme ITMS). Za prípravu monitorovacej správy za projekt je zodpovedný obecný úrad a za celkovú monitorovaciu správu je zodpovedný starosta. Výsledky monitorovania sú podkladom pre hodnotenie vykonávané na úrovni programu. Monitorovanie plnenia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce bude stálym procesom zameraným na sledovanie zmien prostredníctvom navrhnutých ukazovateľov, ktoré sa vzťahujú na jednotlivé projekty, ukazujú stav implementácie výstupov, výsledkov a dopadov a poukazujú na dosiahnutý vývoj vo vzťahu k akčnému plánu. Cieľom monitorovania je získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení na zmenu negatívneho vývoja, spôsobu realizácie, definovanie a prijatie korekčných opatrení. V prípade nutnosti korekcií mimo rámec pravidelného každoročného hodnotenia, budú na základe podnetu starostu či komisie obecného zastupiteľstva a materiálu predloženého do komisie obecného zastupiteľstva navrhovať a odporúčať opatrenia pre odstránenie nedostatkov a nezrovnalostí.

Formulár č. R 5 - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce na programové obdobie 2017 – 2025		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2018	podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Tematické hodnotenie časti	2017	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	Nerozhoduje	pri značnom odklone od stanovených cieľov a dosiahnutých hodnôt ukazovateľov
		pri návrhu na revíziu programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce
Ad hoc hodnotenie celého programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce alebo jeho časti	2017 – 2025	na základe rozhodnutia starostu, podnetu poslancov

Zdroj: Vlastné spracovanie Obec Lastomír

5.3. Akčný plán

Súčasťou realizačnej časti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Priekopa je aj akčný plán spracovaný na obdobie dvoch rokov (n+2). Akčný plán bude spracovaný podľa jednotlivých prioritných oblastí a bude obsahovať všetky projekty všetkých opatrení ako samostatný dokument.

Formulár č. R 1 – Akčný plán na roky 2017 - 2018

Akčný plán pre PO 1 – SOCIÁLNA OBLASŤ			
Opatrenie	Termín	Zodpovedný	Financovanie
	2017	Obec	Fondy EÚ/Obec/Vlastné zdroje
	2018	Obec	Fondy EÚ/Obec/Vlastné zdroje
Akčný plán pre PO 2 – HOSPODÁRSKA OBLASŤ			
Opatrenie	Termín	Zodpovedný	Financovanie
	2017	Obec	Fondy EÚ/Obec/Vlastné zdroje
	2018	Obec	Fondy EÚ/Obec/Vlastné zdroje
Akčný plán pre PO 3 – ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ			
Opatrenie	Termín	Zodpovedný	Financovanie
	2017	Obec	Fondy EÚ/Obec/Vlastné zdroje
	2018	Obec	Fondy EÚ/Obec/Vlastné zdroje

Zdroj: Vlastné spracovanie Obec Lastomír

FINANČNÁ ČASŤ

PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE LASTOMÍR

6. Finančná časť

Vecné vymedzenie projektov jednotlivých opatrení sa premieňa do finančného plánu. Finančný plán predstavuje indikatívne kvalifikované odhady pre rozpočty jednotlivých projektov, v prípadoch kde to bolo možné priamo rozpočtované náklady. Do riešenia širokého spektra existujúcich rozvojových potrieb aktívne vstupujú viacerí aktéri (štát, miestna samospráva, súkromný sektor, mimovládne organizácie, občania atď.) s rôznymi kompetenciami, záujmami a finančnými zdrojmi. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce a stratégia dosiahnutia stanoveného strategického cieľa vychádza z predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy na národnej a regionálnej úrovni zabezpečia koordinovaný prístup pri realizácii intervencií na území kraja, ktorého predpokladom je vzájomná spolupráca a informovanosť kľúčových aktérov jeho rozvoja. Európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF) predstavujú významný nástroj financovania rozvoja a poznanie presných pravidiel systému ich riadenia a finančného riadenia je pre úspešnosť dokumentu kľúčová. Indikatívny finančný plán predpokladá relatívne rovnovážne vynakladanie finančných prostriedkov pre jednotlivé politiky vo väzbe na stanovené priority.

6.1. Indikatívny finančný plán počas celej realizácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce

Zdroje financovania programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je možné rozčleniť na dve základné kategórie:

Riadne zdroje finančného zabezpečenia:

Verejné zdroje:

- štátny rozpočet,
- štátne účelové fondy (Environmentálny fond, Štátny fond rozvoja bývania),
- rozpočet vyšších územných celkov,
- rozpočet obce.

Iné zdroje:

- prostriedky fyzických osôb,
- prostriedky právnických osôb,
- úvery,
- príspevky medzinárodných organizácií,
- iné prostriedky.

Doplňkové finančné zdroje:

- finančné prostriedky z Európskej únie (Programovacie obdobie 2014-2020).

6.2. Viac zdrojové financovanie jednotlivých projektov

Financovanie jednotlivých projektov bude viac zdrojové a bude závisieť od aktuálnej finančnej situácie v obci v čase realizácie projektu. Financovanie sa bude opierať o zdroje obce, štátu, EÚ, VÚC a súkromné zdroje. Vyčíslenie jednotlivých zámerov bolo stanovené kvalifikovaným odhadom, prieskumom a čiastočne vychádzalo z existujúcich výkazov výmer z rozpočtov. Konečné podoby budú súčasťou žiadostí o nenávratný finančný príspevok a budú vychádzať najmä z procesu verejného obstarávania.

Formulár č. F5 – Model viac zdrojového financovania a indikatívny rozpočet - sumarizácia

Názov opatrenia*	Kód a názov projektu/aktivity	Termín začatia a ukončenia realizácie projektu / aktivity	RN Spolu	Verejné zdroje celkom	Verejné zdroje		Súkromné zdroje	Úver. zdroje	EIB príspevok (informatívne)	Iné zdroje
		Vlastné celkom			EÚ (EŠIF) celkom, VUC, iné					
		Rok	a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
PRIORITNÁ OBLASŤ – SOCIÁLNA										
Opatrenie 1.1 Znižovanie nezamestnaných obyvateľov obce	1.1.1 Spolupráca s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny	2017 2025	13000,00	13000,00	3000,00	10000,00				
		2017 2025	0,00							
	1.1.2 Pomoc a podpora mladým pri začatí podnikania a pomoc pri samozamestnávaní	2017 2025	0,00							
Opatrenie 1.2 Rozvoj spolupráce	1.2.1 Rozvoj spolupráce na miestnej, regionálnej a národnej úrovni	2017 2025	5000,00	5000,00	5000,00					
	1.2.2 Rozvoj cezhraničnej spolupráce	2017 2025	0,00							
Opatrenie 1.3. Poskytovanie služieb obyvateľom, seniorom, bývajúcim v obci	1.3.1. Zabezpečenie rozvozu stravy seniorom	2017 2025	15000,00	15000,00	15000,00					
Opatrenie 2.1. Podpora podnikateľov a zvýšenie zamestnanosti	2.1.1 Vytváranie verejno-súkromných partnerstiev a rozvoj spolupráce verejného a súkromného sektora	2017 2025		?						
	2.1.2 Podpora vzniku malých prevádzok – pravidelné stretnutia s malými podnikateľmi, pomoc pri riešení	2017 2025		?						

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (ďalej PRO) obce Lastomír
na roky 2017-2025

	legislatívnych podmienok									
	2.1.3 Podpora projektov spolupráce – tvorba spoločných projektov s miestnymi podnikateľmi na podporu podnikania	2017 2025		?						
Opatrenie 2.2. Modernizácia dopravnej cestnej infraštruktúry	2.2.1 Rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií, odvodnenie	2017 2025	600000	600000,00	60000,00	594000,00				
	2.2.2 Výstavba chodníkov a parkovísk	2017 2025	1000000	100000,00	100000,00	900000,00				
	2.2.3 Rekonštrukcia autobusových zastávok	2017 2025	10000	10000,00	10000,00					
Opatrenie 2.3. Modernizácia a rekonštrukcia obecných budov a priestranstiev	2.3.1 Rekonštrukcia a modernizácia budovy obecného úradu a kultúrneho domu	2017 2025	250000	250000,00	25000,00	225000,00				
	2.3.2 Rekonštrukcia domu smútku a areálu cintorína	2017 2025	50000	50000,00	5000,00	45000,00				
	2.3.3 Rekonštrukcia hracej plochy pre využitie športových podujatí	2017 2025	20000	20000,00	2000,00	18000,00				
Opatrenie 2.4. Bezpečnosť a ochrana obyvateľov a majetku obce	2.4.1 Rekonštrukcia verejného osvetlenia, mestského rozhlasu	2017 2025	30000	30000,00	3000,00	27000,00				
	2.4.2 Vybudovanie kamerového systému	2017 2025	30000	30000,00	3000,00	27000,00				
Opatrenie 2.5. Zatraktívnenie intravilánu obce	2.5.1 Úprava centrálnej časti obce – revitalizácia verejných priestranstiev	2017 2025	20000	20000,00	2000,00	18000,00				
	2.5.2 Vybudovanie oddychovej zóny	2017 2025	15000	15000,00	1500,00	13500,00				

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (ďalej PRO) obce Lastomír
na roky 2017-2025

Opatrenie 2.6. Podpora cestovného ruchu	2.6.1 Organizácia kultúrnych podujatí a organizovanie záujmových podujatí v priestoroch kultúrneho domu	2017 2025	150000	15000,00						
	2.6.2 Propagačná a osvetová činnosť – tlač letákov a propagačných materiálov, inovácia webovej stránky	2017 2025	12000,00	12000,00						
PRIORITNÁ OBLASŤ ENVIRONMENTÁLNA										
Opatrenie 3.1. Ochrana kvality podzemných a povrchových vôd, ovzdušia a energie	3.1.1 Dobudovanie obecnej kanalizácie a jej rozšírenie	2017 2025	645 000	645 000,00	32 250,00	612 750,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	3.1.2 Rekonštrukcia obecných objektov za účelom zníženia energetickej náročnosti ich prevádzkovania	2017 2025	150 000	150 000	7 500,00	142 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Opatrenie 3.2. Efektívne odpadové hospodárstvo	3.2.1 Výstavba zberného dvora a kompostoviska a zabezpečenie technického vybavenia (strojový park, kontajnery, kompostéry)	2017 2025	200 000	200 000,00	10 000,00	190 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Opatrenie 3.3. Ochrana obyvateľov pred povodňami	3.3.1 Vypracovanie plánu protipovodňových opatrení	2017 2025	5 000	5 000,00	5000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	3.3.2 Úprava koryta miestneho potoka, hate	2017 2025	70 000	70 000,00	3 500,00	66 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Opatrenie 3.4 Zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľstva	3.4.1 Podpora projektov a aktivity v oblasti ochrany prírody a krajiny a environmentálnej osvetu	2017 2025	7 500	7 500,00	2 000,00	5 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00

6.3. Systém hodnotenia a zaradovania projektov do financovania

Pri schvaľovaní financovania jednotlivých projektov je nutné prihliadať na ich dôležitosť a význam vo vzťahu k rozvoju obce. Najvyššiu prioritu majú projekty, ktoré vyplývajú priamo z legislatívy Slovenskej republiky a Európskej únie a projekty, ktoré riešia mimoriadne alebo havarijné situácie.

Formulár č. F 3 – Hodnotiace tabuľky pre výber projektov

Kategória	Úroveň dôležitosti	Hodnotiace kritérium	Opatrenia
1	Najvyššia	<ul style="list-style-type: none">➤ projekty vyplývajúce zo zákona, alebo legislatívy EÚ➤ projekty, ktoré riešia mimoriadne alebo havarijné situácie	
2	Vysoká	<ul style="list-style-type: none">➤ projekty vyplývajúce a podporené v rámci obecného zastupiteľstva➤ projekty MAS➤ projekty s právoplatným stavebným rozhodnutím, ukončením VO	
3	Stredná	<ul style="list-style-type: none">➤ projekty s možnosťou uchádzania sa o doplnkové zdroje financovania	
4	Nízka	<ul style="list-style-type: none">➤ projekty definované ako zámery, vízie	
5	Najnižšia	<ul style="list-style-type: none">➤ ostatné	

Zdroj: Vlastné spracovanie Obec Lastomír

ZÁVER

PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE LASTOMÍR

7. Záver

Každý programový dokument a Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce obzvlášť, dostáva svoj zmysel nie jeho vytvorením, ale v procese jeho realizácie. Prax a samotné napĺňanie cieľov, priorít a opatrení Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je skúškou kvality procesu programovania a jeho zmysluplnosti. V procese spracovania rozvojového programu obce sa aktivizujú mnohé, často dovtedy neodskúšané miestne zdroje, najmä z oblasti ľudských kapacít. Miestna samospráva ako garant a zadávateľ spracovania programu rozvoja obce, má byť zároveň garantom aj toho, aby tento potenciál, ktorý sa v procese tvorby Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce vytvoril, naplnil svoju hodnotu v procese reálneho napĺňania programu.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Lastomír je potrebné posudzovať ako dokument otvorený, ktorý sa môže dopĺňať a aktualizovať o nové aktivity podľa rozvoja sektorov a podľa úspešne realizovaných častí programu rozvoja územia. Je zrejmé, že najmä v dnešnej dobe je veľmi zložitá dokázať exaktne naformulovať prognózu rozvoja územia na dobu viac ako 5 rokov. Z tohto dôvodu je nesmierne dôležité akceptovať „živost“ tohto dokumentu, nakoľko iba priebežným vyhodnocovaním situácie v obci, regióne a spoločnosti a následným aktualizovaním dokumentu je možné zabezpečiť jeho aktuálnosť a zmysluplnosť.

Formulár č. Z 1

Schválenie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce	
Dokument	<ul style="list-style-type: none">➤ Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Lastomír na roky 2017 – 2025.➤ Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja VÚC v ktorej sa obec nachádza, je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce. Dokument je štruktúrovaný podľa Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC (v zmysle novely Zákona č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja schválenej vládou SR 18. júna 2014).
Spracovanie	<ul style="list-style-type: none">➤ Spracovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vykonala obec v spolupráci s poradenskou spoločnosťou.➤ Bol spracovaný v období: 07/2016 – 02/2017.
Prerokovanie	<ul style="list-style-type: none">➤ Prerokovanie v orgánoch samosprávy (výbory, komisie).➤ Verejné pripomienkovanie.➤ Posudzovanie SEA je nerelevantné.
Schválenie	<ul style="list-style-type: none">➤ Návrh uznesenia obecného zastupiteľstva – OZ schvaľuje predložený Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Lastomír na roky 2017– 2025 dňa2017, uznesenie č.....

Zdroj: Vlastné spracovanie Obec Lastomír

8. Povinné prílohy Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Lastomír

8.1. Príloha č. 1

Zoznam členov riadiaceho tímu a pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR:

Názov dokumentu	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Priekopa
Forma spracovania	- s pomocou externého odborníka - s pracovníkmi samosprávy
Zoznam členov	
Gestor	Ľubomír Šipoš, starosta obce
Koordinátor	JUDr. Danica Džáčková, zástupca starostu
Externí partneri	Ing. arch. Marianna Bošková Ing. Monika Bajuzíková
Obec Lastomír	OcZ zo dňa2017

8.2. Príloha č. 2

Zoznam informačných zdrojov použitých v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce:

Formulár č. PP 1

Zoznam analyzovaných koncepcných dokumentov				
Názov dokumentu/zdroj	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Oblasť dát/téma	Webová stránka
Partnerská dohoda Slovenskej republiky 2014-2020	2020	národná		www.telecom.gov.sk
Program rozvoja vidieka SR	2020	národná		www.mpsr.sk
Integrovaný regionálny operačný program	2020	národná		www.mpsr.sk
Operačný program Ľudské zdroje	2020	národná		www.employment.gov.sk
Operačný program kvalita životného prostredia	2020	národná		www.opzp.sk
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja PSK	2022	regionálna		www.vucke.sk
Program odpadového hospodárstva	2015	miestna		
Štatistický úrad SR			pôdny fond	www.statistics.sk
Štatistický úrad SR			demografia	www.statistics.sk
Štatistický úrad SR			vzdelávanie	www.statistics.sk

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (ďalej PRO) obce Lastomír
na roky 2017-2025

			a školstvo	
Štatistický úrad SR			bývanie	www.statistics.sk
Štatistický úrad SR			ekonomické zdroje	www.statistics.sk

Zdroj: Vlastné spracovanie Obec Lastomír

8.3. Príloha č. 3

Zoznam použitých skratiek v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce:

ČOV	Čistička odpadových vôd
DPH	Daň z pridanej hodnoty
DPPO	Daň z príjmov právnických osôb
ESO	Efektívna spoľahlivá otvorená verejná správa
EÚ	Európska únia
IKT	Informačno-komunikačné technológie
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
MRK	Marginalizované rómske komunity
NRSR	Národná rada Slovenskej republiky
OcÚ	Obecný úrad
PO	Prioritná oblasť
PRO	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce
SODB	Sčítanie obyvateľov, domov a bytov
SR	Slovenská republika
VS	Verejná správa
VŠ	Vysoká škola
VÚC	Vyšší územný celok